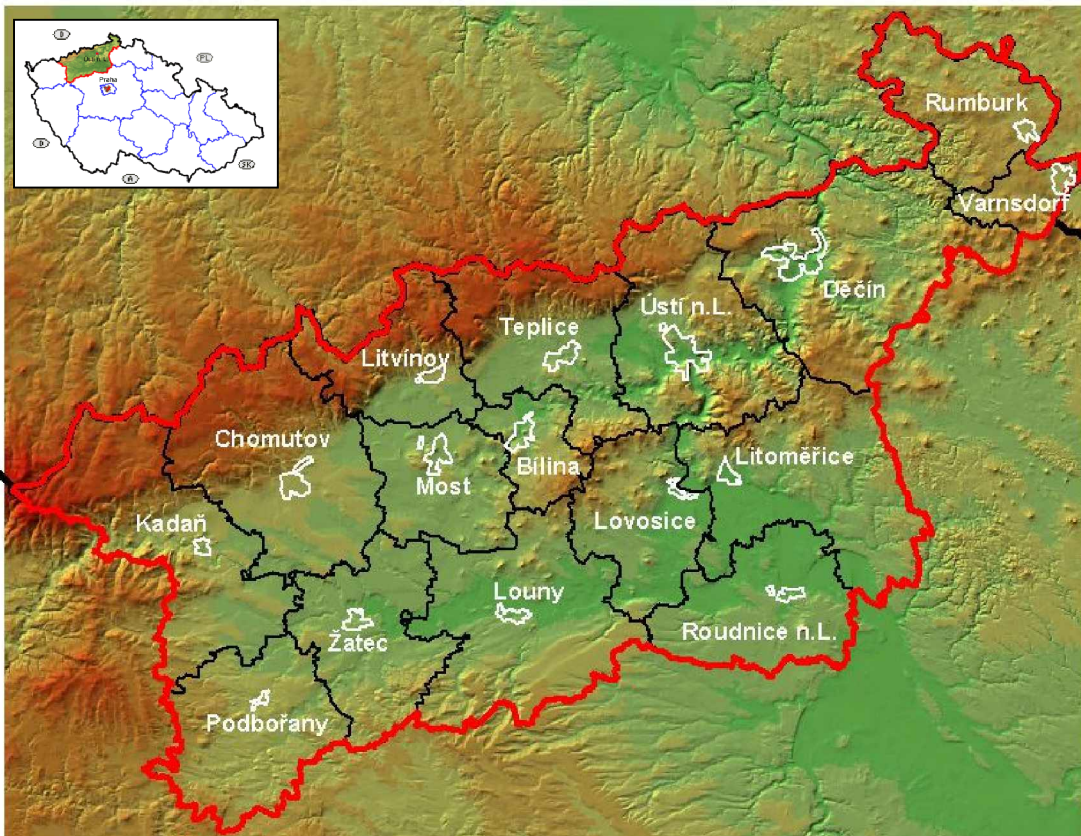

Ústecký kraj

Koncepce environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty v Ústeckém kraji

(návrhová část)

Konsorcium zpracovatelů pod vedením:

Regionální rozvojová agentura
Ústeckého kraje, a.s.,
Budovatelů 2830, 434 37 Most
Tel.: 476 206 538, Fax: 476 706 331
e-mail: rra@rra.cz, www.rra.cz

Říjen 2003

Obsah – analytická část (svazek I)

1.	Shrnutí EVVO v ČR, východiska, struktura	4
1.1	Vymezení základních pojmů.....	4
1.1.1	<i>Definice environmentální výchovy .....</i>	<i>4</i>
1.1.2	<i>Udržitelný rozvoj (definice, principy).....</i>	<i>6</i>
1.1.3	<i>Životní prostředí (definice).....</i>	<i>6</i>
1.1.4	<i>Hlavní cílové skupiny.....</i>	<i>7</i>
1.2	Východiska.....	12
1.2.1	<i>Právní předpisy ve vztahu k EVVO .....</i>	<i>12</i>
1.2.2	<i>Vládní usnesení.....</i>	<i>14</i>
1.2.3	<i>Mezinárodní závazky, kterými je ČR ve vztahu k EVVO vázána.....</i>	<i>17</i>
1.2.4	<i>Program rozvoje územního obvodu ÚK.....</i>	<i>19</i>
1.2.5	<i>Jiné důležité programy na podporu EVVO.....</i>	<i>20</i>
1.3	Struktura zajištění EVVO v ČR	21
1.3.1	<i>Přehled kompetencí orgánů veřejné správy a institucí povinných zajišťovat EVVO.....</i>	<i>21</i>
1.3.2	<i>Povinnosti a možnosti financování EVVO v rámci ČR.....</i>	<i>23</i>
1.3.3	<i>Nestátní organizace zabývající se EVVO .....</i>	<i>24</i>
1.3.4	<i>Vytipování subjektů pro spolupráci se subjekty EVVO v rámci působnosti ÚK.....</i>	<i>25</i>
2.	Analýza EVVO v Ústeckém kraji	27
2.1	Dotazníkové šetření	27
2.1.1	<i>Školy a školská zařízení.....</i>	<i>27</i>
2.1.2	<i>Domy dětí a mládeže.....</i>	<i>32</i>
2.1.3	<i>Veřejná správa.....</i>	<i>34</i>
2.1.4	<i>Kulturní, společenská a sociální zařízení.....</i>	<i>37</i>
2.1.5	<i>Nevládní neziskové organizace.....</i>	<i>38</i>
2.1.6	<i>Ekocentra (SEV).....</i>	<i>40</i>
2.1.7	<i>Podniková sféra.....</i>	<i>43</i>
2.2	Místní agendy 21	47
2.3	Zmapování aktivit v rámci EVVO	48
2.3.1	<i>Přehled institucí s potenciálem pro EVVO.....</i>	<i>48</i>
2.3.2	<i>Příklady aktivit EVVO v jednotlivých městech kraje.....</i>	<i>50</i>
2.4	Analýza potřeb a problémů	54
2.4.1	<i>Průřezové problémy a potřeby.....</i>	<i>54</i>
2.4.2	<i>Problémy a potřeby v jednotlivých sektorech .....</i>	<i>55</i>
2.5	Analýza nejsilnějších a nejslabších článků EVVO, stávající tendence a potenciál	58
2.5.1	<i>Nejsilnější články EVVO .....</i>	<i>58</i>
2.5.2	<i>Nejslabší články EVVO .....</i>	<i>58</i>
2.5.3	<i>Tendence a rozvojový potenciál EVVO.....</i>	<i>58</i>
2.6	Analýza finančního krytí EVVO v kraji.....	60
2.6.1	<i>Analýza financování EVVO .....</i>	<i>60</i>
2.6.2	<i>Komplexní systém financování EVVO.....</i>	<i>62</i>
2.7	Začlenění EVVO do strategických a programových dokumentů ÚK.....	63
2.7.1	<i>Strategické rozvojové dokumenty ÚK.....</i>	<i>63</i>
2.7.2	<i>Související koncepční dokumenty ÚK.....</i>	<i>64</i>
2.7.3	<i>Způsob začlenění EVVO v rozvojových dokumentech ostatních krajů .....</i>	<i>65</i>
2.7.4	<i>Doporučení k zakotvení EVVO v programových a strategických dokumentech kraje.....</i>	<i>66</i>
3.	SWOT analýza.....	67

Obsah – návrhová část (svazek II)

4.	Stanovení cílů, priorit a opatření.....	73
4.1	Návrh a popis systému EVVO	73
4.1.1	Vize „Systém EVVO v kraji v roce 2010“.....	73
4.1.2	Popis optimálně fungujícího systému EVVO a principů jeho fungování	73
4.1.3	Stanovení hlavních cílů k vytvoření systému EVVO.....	74
4.1.4	Stanovení prioritních cílů v jednotlivých časových úsecích.....	75
4.1.5	Způsob a časový úsek vyhodnocení úrovně a funkčnosti systému EVVO v kraji.....	80
4.2	Management rozvoje EVVO v kraji	83
4.2.1	Stanovení kompetencí v rámci systému EVVO v kraji	83
4.2.2	Návrh vhodné formy prezentace významných aktivit EVVO.....	87
4.2.3	Návrh na zajištění aktualizace Koncepce EVVO Ústeckého kraje.....	88
4.3	Opatření k naplnění cílů.....	90
4.3.1	Priority a opatření	90
4.3.2	Návrh dotačního systému na podporu EVVO	115
4.3.3	Návrh tematických celků, které je nutné zpracovat do relevantních dokumentů ÚK.....	119
4.3.4	Návrh zpracování podpory do smluv Ústeckého kraje	121
4.3.5	Možnosti získání finančních prostředků na podporu EVVO v ÚK	122

Přílohy (svazek I):

Příloha č. 1 – Počet potenciálních příjemců EVVO v rámci školní a mimoškolní výchovy

Příloha č. 2 – Příklady Místních agend 21

Příloha č. 3 – Obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností - jejich význam v systému ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty (Návrh koncepčně metodického materiálu)

Příloha č. 4 – Databáze finančních zdrojů

Příloha č. 5 – Akční plán Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice na léta 2004 až 2006

Příloha č. 6 – Dotazníky využité pro zjištění stavu EVVO v Ústeckém kraji

Přehled zkratk

ZKRATKA	PLNÝ NÁZEV
ANOÚK	Asociace neziskových organizací Ústeckého kraje
ČSOP	Český svaz ochránců přírody
DDM	Domy dětí a mládeže
EŠV	Ekologicky šetrná výroba
EV	Ekologická výchova
EVVO	Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta
CHKO	Chráněná krajinná oblast (myšleno jen velkoplošná)
KRHO	Krajská rada humanitárních organizací
KÚ ÚK	Krajský úřad Ústeckého kraje
MA 21	Místní agenda 21
NNO	Nevládní neziskové organizace
NP	Národní park
OBCE III	Obce s rozšířenou působností výkonu státní správy
OKEČ	Oborová klasifikace ekonomických činností
PC	Pedagogická centra
PRK	Program rozvoje kraje
PRÚK	Program rozvoje Ústeckého kraje
ROP	Regionální operační program
SEV	Střediska ekologické výchovy
ÚKRDM	Ústecká krajská rada dětí a mládeže
ÚR	Udržitelný rozvoj

Úvod

Zpracování **Koncepce environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty Ústeckého kraje (dále jen EVVO)** zadal Odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Ústeckého kraje na základě usnesení Rady Ústeckého kraje č. 51/52/2003 ze dne 15.1.2003.

Zadání požadovalo vytvořit dokument, který bude zohledňovat požadavky platných právních norem ČR a mezinárodní závazky, kterými je ČR ve vztahu k EVVO vázána.

Touto koncepcí vznikl pro představitele Ústeckého kraje první souborný materiál, který podrobně mapuje aktuální stav v oblasti EVVO a s tím související aktivity v této oblasti na území kraje. Vznikal souběžně s podobnými dokumenty, které se zpracovávaly v ostatních krajích ČR, kde tým zpracovatelů čerpal zkušenosti.

Mimořádnost dokumentu spočívá v realizačním týmu pro jeho zpracování, který tvořilo konsorcium 5 subjektů z oblasti neziskového sektoru, školství (středního i vysokého) a Regionální rozvojové agentury Ústeckého kraje, a. s. jako vedoucího týmu. Tím došlo k využití znalostí a zkušeností značného potenciálu této poněkud opomíjené oblasti.

Základní obsah, který vyplynul ze zadání byl doplněn dalšími neopomenutelnými skutečностями a důležitými informacemi, které byly zjištěny během zpracování, zejména problematikou EVVO ve veřejné správě (příloha č.3 analytické části).

Koncepce obsahuje dvě hlavní části. **Analytická část** popisuje základní východiska EVVO, terminologii, strukturu zajištění v ČR a analýzu stavu v Ústeckém kraji. **Návrhová část** obsahuje návrh a popis systému v Ústeckém kraji (včetně popisu modelu optima fungování v kraji), management rozvoje EVVO v kraji a návrhu opatření k dosažení cílů.

Program je zpracován ve třech svazcích:

- analytická část a jejich 6 příloh:
  - odhad počtu potenciálních příjemců EVVO v Ústeckém kraji
  - příklady Místních agend 21
  - EVVO v Obcích s rozšířenou působností
  - databáze potenciálních finančních zdrojů
  - Akční plán Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice na léta 2004 až 2006 (součást implementace Směrnice č. 90/313/EHS, o svobodě přístupu k informacím o životním prostředí, která byla nahrazena Směrnicí č. 4/2003)
  - dotazníky využívané pro zjištění stavu EVVO v Ústeckém kraji (dotazníky pro školy, obce, ekocentra, NNO, DDM, CHKO+ZOO, kulturní a sociální zařízení a pro podnikatelský sektor)
- návrhová část je hlavní částí koncepce obsahuje zejména management EVVO v kraji, návrh programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Ústeckého kraje jako dotačního titulu Ústeckého kraje, strategické cíle, priority a celkem 19 opatření k naplnění celkem 5 priorit. Každé opatření je rozvedeno až do úrovně konkrétních podporovaných aktivit, předpokládaných dopadů a cílových skupin.
- stručný souhrn je zkráceným výstupem všech 4 kapitol dokumentu určený pro schválení koncepce v Radě Ústeckého kraje a v Zastupitelstvu Ústeckého kraje.

Tento materiál je důležitým nástrojem pro zahájení **systematické práce** v různých oborech lidské činnosti, které souvisí s EVVO. Může zároveň posloužit jako informace pro veřejnost, které je Ústecký kraj, jako orgán územní samosprávy, povinen o své činnosti poskytovat dle zákona č.106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

---

4. Stanovení cílů, priorit a opatření (návrhová část)

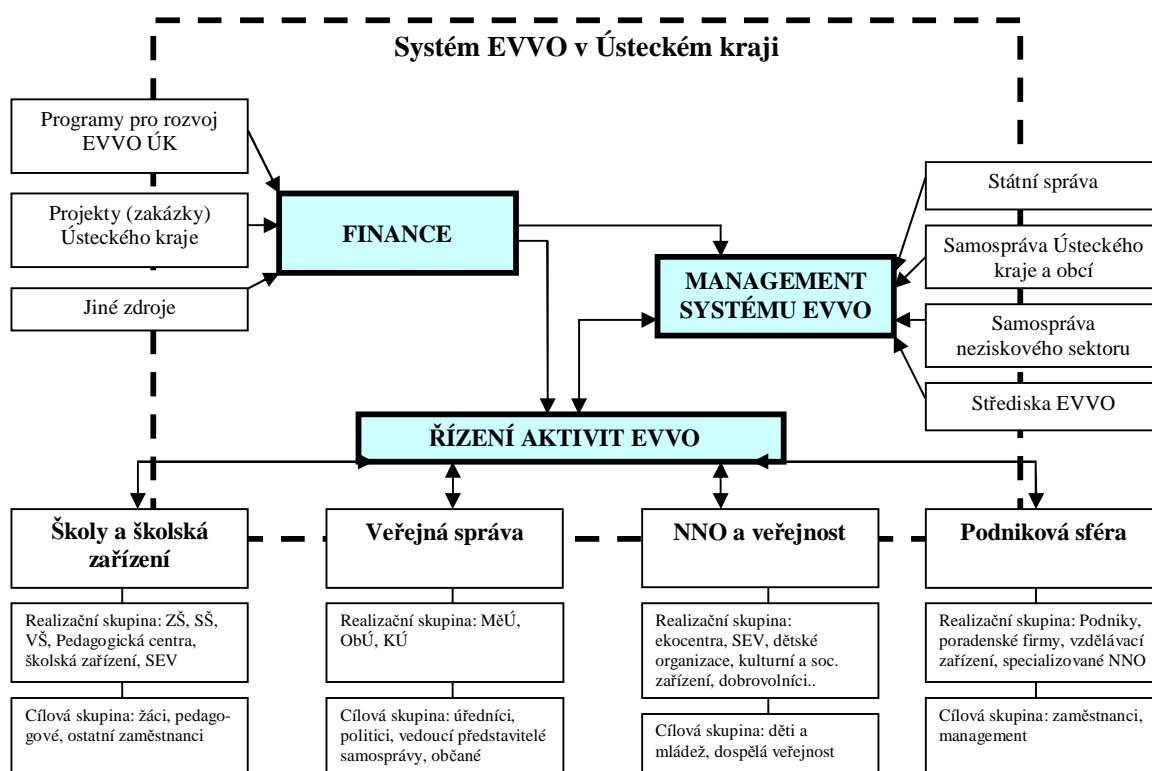
4.1 Návrh a popis systému EVVO

4.1.1. Vize „Systém EVVO v kraji v roce 2010“

Podpora ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty (dále jen EVVO) je považována za prioritní podmínku udržitelného rozvoje Ústeckého kraje. K tomu je vytvořen a krajem podporován efektivní a otevřený systém EVVO, založený na spolupráci veřejné správy, neziskového a podnikatelského sektoru, opírající se o síť středisek ekologické výchovy a ekologických informačních a poradenských středisek a o systém grantů a zakázek veřejné správy. Tento systém vede ke zvyšování ekologického vědomí obyvatel Ústeckého kraje, k jejich zapojení do rozhodování a ke zodpovědnému jednání ve prospěch udržitelného rozvoje jednotlivých míst, obcí a kraje.

4.1.2. Popis optimálně fungujícího systému EVVO a principů jeho fungování

Obr. 4.1 – Grafické znázornění systému EVVO

- **Koordinace na celokrajské úrovni:** Je vytvořena jasná koordinační struktura EVVO, která zahrnuje příslušné představitele kraje, pracovníky pro EVVO příslušných odborů KÚ, organizace vykonávající metodickou a konzultační činnost na celokrajské úrovni a krajskou pracovní skupinu EVVO.
- **Síť středisek:** V kraji funguje síť středisek ekologické výchovy a ekologických informačních a poradenských středisek, pravidelně podporovaných krajem a obcemi, pro něž vykonávají služby.

- **Informační systém EVVO:** Existují webové stránky EVVO v kraji a krajský informační zpravodaj EVVO, které jsou koordinovány a propojeny s obdobnými celostátními médii.
- **Spolupráce a komunikace:** Mezi organizacemi činnými v EVVO existuje častá výměna informací o nabízených akcích a službách, probíhají i společně koordinované akce v rámci kraje a menších regionů.
- **Finanční podpora kraje:** Kraj vypisuje grantová řízení pro oblast EVVO k vyhledávání nových iniciativ a pravidelně zakázkami a příspěvky finančně zajišťuje a podporuje stále aktivity EVVO – rozsah podpory je srovnatelný s ostatními kraji v ČR. Jsou podporovány i investice.
- **Podpora měst a obcí:** Řada měst a obcí podporuje aktivity v EVVO v rámci své územní působnosti obdobnými mechanismy jako kraj.
- **Zapojení škol:** Téměř na všech základních a středních školách jsou ustanoveni koordinátoři EVVO, kteří jsou za tuto činnost náležitě ohodnocováni. Řada škol realizuje své vlastní ekologické projekty, mj. zaměřené na ekologizaci prostředí škol a jejich okolí. Školy jsou k této činnosti motivovány ohodnocením a granty. V sítích škol zaměřených na EVVO je alespoň dvojnásobek škol oproti roku 2002.
- **Zapojení NNO:** V kraji fungují erudované a respektované NNO zaměřené na životní prostředí, veřejnou správou jsou vnímány jako důležitý partner. NNO navzájem dobře komunikují a koordinují svou činnost
- **EVVO v městech a obcích a zapojení veřejnosti:** Několik měst a obcí realizuje Místní agendu 21. Do EVVO se zapojuje pravidelně řada kulturních a osvětových zařízení – např. knihovny.
- **Zapojení podniků:** Některé podniky v kraji realizují vzdělávací programy pro své zaměstnance a pravidelně se zapojují do podpory či přímo do realizace aktivit EVVO. Znášobil se počet podniků s ISO 14001/EMAS či majících ve výrobním programu EŠV.
- **Instituce veřejné správy příkladem:** Krajský úřad, jím zřizované instituce a některé městské a obecní úřady mají ekologicky šetrný provoz.
- **Zapojení partnerů mimo kraj:** Na EVVO v kraji se podílejí např. celostátní síť EVVO a organizace působící v EVVO, partnerská provincie Jižní Holandsko a Svobodný stát Sasko apod.

4.1.3. Stanovení hlavních cílů k vytvoření funkčního systému EVVO (propojení všech sektorů občanské společnosti) v kraji

Za hlavní cíle krajského systému EVVO je možné považovat:

- vytvoření základních podmínek pro EVVO prostřednictvím zakotvení v dokumentech
- vytvoření zdrojů a mechanismů stálé podpory EVVO v kraji prostřednictvím vytvoření systému financování
- zajištění metodické a konzultační podpory EVVO a trvalé komunikace a spolupráce mezi jednotlivými sektory a institucemi činnými v EVVO prostřednictvím personálního a institucionálního zajištění (managementu)
- zajištění systematické nabídky aktivit a služeb v EVVO vyváženě zaměřených na všechny cílové skupiny (děti a mládež, veřejnost, veřejnou správu, podnikatelský sektor apod.).

4.1.4 Stanovení prioritních cílů v jednotlivých časových úsecích (dlouhodobé, střednědobé, krátkodobé, průběžné)

Prioritními cíli vytváření systému EVVO v kraji (dále rozpracovanými v jednotlivých časových úsecích) je:

A. Zakotvení EVVO v dokumentech kraje

B. Personální a institucionální zajištění (management) EVVO

C. Vytvořený systém financování EVVO

D. Rozvoj aktivit EVVO

D.1. Rozvoj průřezových (mezisektorových) aktivit EVVO

D.2. Rozvoj aktivit EVVO v prioritních oblastech

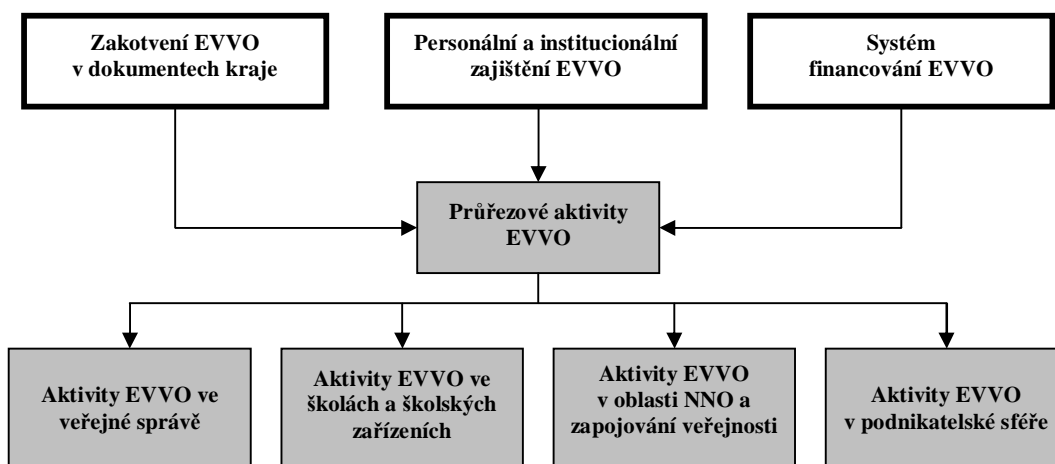
D.2.1. Rozvoj aktivit EVVO ve veřejné správě

D.2.2. Rozvoj aktivit EVVO na školách a ve školských zařízeních

D.2.3. Rozvoj aktivit EVVO v oblasti zapojování veřejnosti a NNO

D.2.4. Rozvoj aktivit EVVO v podnikatelské sféře

Obr. č. 4/2 – Grafické znázornění vazeb mezi prioritními cíli

A. Dokumenty

Dlouhodobý cíl (2010): Zakotvení EVVO v dokumentech kraje

EVVO se promítne do všech relevantních strategických a programových dokumentů kraje, včetně Programu rozvoje kraje, dokumentů na úseku životního prostředí, školství, mládeže a tělovýchovy a regionálního rozvoje.

Průběžný cíl: Naplňování koncepce EVVO bude pravidelně vyhodnocováno a koncepce EVVO bude pravidelně aktualizována (nejpozději vždy po 3 letech).

Střednědobý cíl (2006): EVVO se promítne do nově vytvářených a aktualizovaných strategických a programových dokumentů kraje. Koncepce EVVO bude nejpozději po třech letech aktualizována.

Krátkodobý cíl (2004): Základním dokumentem k EVVO v rámci kraje bude schválená koncepce EVVO ÚK.

B. Lidé a instituce (management)

Dlouhodobý cíl (2010): Personální a institucionální zajištění (management)

V kraji funguje řada institucí, které se podílejí na systému EVVO. V nich je realizace EVVO personálně zajištěna. Na celokrajské úrovni hrají ve výkonu EVVO klíčovou roli příslušné odbory Krajského úřadu a jejich pracovníci pro EVVO, jedna nebo více odborných servisních organizací s celokrajskou působností, Krajská rada EVVO a Stálá pracovní skupina EVVO. Kostrou praktické EVVO v kraji je síť středisek ekologické výchovy, ekologických informačních a poradenských středisek a ekocenter, vytvářená s podporou orgánů kraje.

Průběžný cíl 1: Krajská rada EVVO a stálá pracovní skupina se schází minimálně 2x ročně a její členové průběžně navzájem komunikují.

Střednědobý cíl 1 (2006): Vzájemná komunikace a koordinace probíhá prostřednictvím Krajské rady EVVO a stálé pracovní skupiny EVVO, která je otevřena všem institucím činným v EVVO v rámci kraje, má propojení s orgány kraje a je reprezentativním partnerem kraje v otázkách EVVO. Je zajištěno jejich trvalé administrativní zázemí.

Krátkodobý cíl 1 (2004): Je ustanovena Krajská rada EVVO a stálá pracovní skupina EVVO a vytvořen systém průběžné komunikace jejich členů.

Střednědobý cíl 2 (2006): Profesionální personální zajištění na KÚ. Na odboru školství a na odboru životního prostředí KÚ pracují pracovníci odpovědní za oblast EVVO s dostatečným časovým úvazkem, na dalších relevantních odborech existují kontaktní pracovníci.

Krátkodobý cíl 2 (2004): Na odboru školství a na odboru životního prostředí KÚ jsou určeni pracovníci odpovědní za oblast EVVO.

Střednědobý cíl 3 (2006): Odborné zajištění EVVO na úrovni kraje. Odborné činnosti pravidelně zajišťuje jedna nebo více vybraných organizací specializovaných na EVVO (= existuje krajské metodické a konzultační pracoviště pro EVVO).

Krátkodobý cíl 3 (2004): Plnění některých průřezových odborných činností (např. vedení databází, metodická a poradenská činnost, pravidelné šíření informací) je zajištěno na zakázku kraje prostřednictvím vybrané/-ých organizace/-í činné/-ých v EVVO.

Střednědobý cíl 4 (2006): Síť středisek ekologické výchovy a ekologických informačních a poradenských středisek (ekocenter) tvoří základní kostru pro praktickou realizaci EVVO v kraji, regionech, obcích. Jsou pravidelně podporována krajem a obcemi, pro něž vykonávají služby.

Průběžný cíl 4: Síť je průběžně doplňována o nově vzniklá pracoviště, která mají potenciál plnit funkci střediska ekologické výchovy a/či ekologického informačního a poradenského střediska.

Krátkodobý cíl 4 (2004): Jsou vybrána a podpořena pracoviště, která mají potenciál plnit funkci střediska ekologické výchovy a/či ekologického informačního a poradenského střediska.

C. Finance

Dlouhodobý cíl (2010): Vytvořený systém financování EVVO

Základem systému financování EVVO v kraji jsou zdroje kraje:

- Zvláštní grantový program EVVO, který umožní podporu iniciativy různých subjektů EVVO.
- Zakázky z rozpočtu kraje a KÚ, které zajistí realizaci dlouhodobých systematických činností, které tvoří základ systému EVVO

Součástí systému jsou další zdroje mimo rozpočet kraje, přičemž krajský systém EVVO usnadní přístup k nim. K těmto zdrojům patří projekt spolupráce Provincie Jižní Holandsko a Ústeckého kraje „Ekologická výchova v severních Čechách“, přeshraniční spolupráce se Svobodným státem Sasko, prostředky státu a státních fondů, EU, měst a obcí a soukromé prostředky (podniky, nadace).

Střednědobý cíl 1 (2006): Granty kraje. Zaměření grantových programů je upraveno podle zkušeností z předchozích let.

Průběžný cíl 1: Grantové programy pro EVVO jsou vypisovány každoročně.

Krátkodobý cíl 1 (2004): Jsou vypsány první grantové programy pro EVVO, vyváženě zaměřené na prioritní oblasti, na podporu školní i mimoškolní EVVO, procesu MA 21, osvětu veřejnosti, vznik a rozvoj ekocenter apod.

Střednědobý cíl 2 (2006): Zakázky z rozpočtu kraje a krajského úřadu (zejména odboru ŽP a odboru školství) zajistí realizaci dlouhodobých systematických činností, které tvoří základ systému EVVO a které kraj chápe jako standardní službu pro své občany.

Průběžný cíl: Zakázky z rozpočtu kraje jsou vypisovány každoročně.

Krátkodobý cíl 2 (2004): Je vytvořen systém zakázek z rozpočtu krajského úřadu (zejména odboru ŽP a odboru školství) a z rozpočtu kraje.

Střednědobý cíl 3 (2006): Usnadnění přístupu k dalším zdrojům (ČR, EU, obce a města, soukromé zdroje – nadace apod.) díky vzniku krajského systému EVVO. Zdroje obcí a měst jsou směřovány především do zajištění činností, které probíhají v dané lokalitě a jsou svého druhu službou pro občany, zejména pak pravidelné činnosti. Ostatní zdroje financují či kofinancují činnosti, které jsou mimo možnosti kraje, obcí a měst i jednotlivých organizací, zejména pak akce rozvojové a investiční.

Průběžný cíl 3: Kraj podporuje financování aktivit různých subjektů v kraji z vnějších zdrojů, motivuje obce a města v kraji k podpoře EVVO.

Krátkodobý cíl 3 (2004): Do financování EVVO v kraji bude zapojeno několik vnějších zdrojů, bude zmapováno financování EVVO městy a obcemi jako podklad pro jejich budoucí motivaci.

D. Aktivity

Dlouhodobý cíl (2010): Rozvoj aktivit EVVO

Výsledkem fungujícího krajského systému EVVO je pestré spektrum činností pro různé cílové skupiny (děti a mládež, veřejnost, veřejnou správu, podnikatelskou sféru...), přičemž obzvláštní pozornost v rámci krajské koncepce vyžadují průřezové činnosti celokrajského významu (viz kap. 4.1.).

D.1 Rozvoj aktivit EVVO v průřezové aktivitu

Střednědobý cíl (2006): Rozvoj průřezových (mezisektorových) aktivit EVVO - kvalitní monitoring a šíření informací, metodická podpora a prezentace aktivit EVVO v rámci kraje, spolupráce, partnerství a komunikace subjektů EVVO.

Stav EVVO v Ústeckém kraji je monitorován, existuje aktuální adresář a databáze. Instituce činné v EVVO mezi sebou dobře komunikují a spolupracují. Činnost v EVVO je prezentována. Významný je i podíl partnerů mimo kraj – např. celostátních sítí EVVO a organizací působících v EVVO a zahraničních partnerů

Průběžný cíl 1: Kvalitní monitoring. Bude probíhat soustavný sběr informací o EVVO v kraji. Průběžná aktualizace souhrnného adresáře a databáze institucí, osobností, aktivit.

Krátkodobý cíl 1 (2004): Vytvoření souhrnného adresáře a databáze institucí, osobností, aktivit.

Průběžný cíl 2: Šíření informací o EVVO – krajský informační systém EVVO. Poskytování informací subjektům EVVO – prostřednictvím webových stránek a pravidelného vydávání tištěného a/či elektronického zpravodaje – informačního materiálu EVVO, včetně aktuální nabídky aktivit organizovaných subjekty EVVO.

Krátkodobý cíl 2 (2004): Vznik webových stránek a krajského zpravodaje EVVO.

Průběžný cíl 3: Zajištění trvalé metodické podpory a konzultací pro subjekty činné v EVVO v kraji.

Krátkodobý cíl 3 (2004): Jedna nebo více vybraných organizací specializovaných na EVVO začne poskytovat metodické a konzultační služby v EVVO subjektům v jednotlivých sektorech (viz 4.2.).

Průběžný cíl 4: Pravidelné setkávání subjektů EVVO. Organizace pravidelné krajské konference EVVO v Ústeckém kraji a organizace dalších společných akcí na základě námětů subjektů EVVO v regionu.

Krátkodobý cíl 4 (2004): Uspořádání krajské konference EVVO v Ústeckém kraji.

Průběžný cíl 5: Rozvinutí spolupráce se zahraničím – zejména s partnerskou provincií Jižní Holandsko a se Svobodným státem Sasko.

Krátkodobý cíl 5 (2004): Realizace započatých společných projektů EVVO s partnerskou provincií Jižní Holandsko.

D.2 Aktivity EVVO v jednotlivých prioritních oblastech

Dlouhodobý cíl (2010): Rozvoj aktivit EVVO v jednotlivých prioritních oblastech

D.2.1 Rozvoj aktivit EVVO ve veřejné správě

Střednědobé cíle (2006):

- Vytvoření systému vzdělávání zaměstnanců veřejné správy a volených zástupců veřejnosti (zastupitelů).
- Vytvoření systému nástrojů pro podporu ekologického chování obcí, svazku obcí a kraje.
- Podpora sítí obcí a měst zabývajících se EVVO (např. MA 21, Zdravá města, Program obnovy venkova)

Průběžný cíl: Rozvoj EVVO ve veřejné správě. Zvýšení aktivit veřejné správy v oblasti informování obyvatel o EVVO, zlepšení vzájemné komunikace mezi veřejnou správou a veřejností v obcích za účelem zapojení veřejnosti do řešení komunálních problémů ŽP

Krátkodobý cíl (2004): viz Opatření v kap. 4.3.

D.2.2 Rozvoj aktivit EVVO na školách a ve školských zařízeních

Střednědobé cíle (2006):

- Zajištění informovanosti ředitelů škol a školských zařízení
- Vytvoření pestré nabídky výukových programů, školních ekologických projektů, materiálů a publikací školám
- Podpora sítě či sítí škol zabývajících se EVVO a podpora setkávání a vzájemné komunikace škol
- Vznik konzultačních středisek a metodická pomoc školám při realizaci EVVO
- Ucelená nabídka kurzů v rámci dalšího vzdělávání pracovníků EVVO (seznámení ředitelů škol s problematikou, základní kurz EVVO pro koordinátory EVVO a pro týmy škol, specializované semináře pro jednotlivé aprobace, pedagogický klub pro hlubší zájemce o EVVO).

Průběžný cíl: Rozvoj EVVO ve školách a školských zařízeních. Začlenění EVVO a zásad udržitelného rozvoje do vzdělávací činnosti (včetně jednotlivých vyučovacích předmětů a mimoškolních aktivit) a do provozu škol a školských zařízení. Zvýšení ekologické gramotnosti pedagogů všech stupňů a aprobací a vzdělávání koordinátorů EVVO na uvedených vzdělávacích zařízeních (pregraduální i další vzdělávání pedagogických pracovníků).

Krátkodobý cíl (2004): viz Opatření v kap. 4.3.

D.2.3 Rozvoj aktivit EVVO v oblasti NNO a zapojování veřejnosti

Střednědobé cíle (2006):

Z vyčleněných prioritních oblastí je tato nejširší a nejrozmanitější co do spektra nástrojů a institucí. Z hlediska krajského systému EVVO je užitečné zaměřit se zejména na vytvoření nabídky aktivit a služeb v těchto okruzích

- Osvěta široké veřejnosti (zahrnující mj. působení médií, informační kampaně, naučné stezky, kulturní a společenské akce, přednášky apod.)
- Poradenství jako dlouhodobou systematickou činnost
- Zapojování veřejnosti do řešení otázek ŽP včetně propagace a podpory procesů Místní agendy 21
- Mimoškolní EVVO dětí včetně vzdělávání pracovníků NNO, pedagogů volného času a vedoucích dětských kolektivů v oblasti EVVO

Průběžný cíl: Rozvoj EVVO v oblasti zapojování veřejnosti a v oblasti NNO. Podpora aktivit zaměřených na zapojování veřejnosti a na EVVO veřejnosti, včetně dětí a mládeže, podpora NNO a dalších organizací nabízejících EVVO veřejnosti (důležitou roli zde hraje kromě NNO také veřejná správa – tedy obce a města, média, kulturní instituce...), podpora vzájemné spolupráce, koordinace a komunikace NNO v EVVO a začlenění EVVO do společných systémů školení pracovníků NNO.

Krátkodobý cíl (2004): viz Opatření v kap. 4.3.

D.2.4 Rozvoj aktivit EVVO v podnikatelské sféře

Střednědobé cíle (2006):

Součástí systému EVVO by se měly ve střednědobém horizontu stát:

- nabídka vzdělávání managementu i pracovníků
- podpora sítí podniků se vztahem k EVVO (Česká podnikatelská rada pro UR, CEMC, zemědělci - členové svaz ProBio či ECEAT)
- propagace a ohodnocení podniků aktivních v EVVO
- podpora setkávání a vzájemné komunikace v EVVO

Průběžný cíl: Rozvoj EVVO v podnikatelské sféře. Zvýšení vzdělanosti zaměstnanců podniků na všech stupních v otázkách ŽP, zlepšení osvěty, informovanosti a odborné podpory pro uplatňování ekologického systému řízení podniků, čisté produkce a nejlepších dostupných technologií, zvýšení politické podpory spolupráce podniků s veřejností, veřejnou správou a NNO při řešení otázek životního prostředí v regionu. Podnikatelský sektor navíc může být do budoucna významným zdrojem podpory EVVO i v jiných prioritních oblastech.

Krátkodobý cíl (2004): viz Opatření v kap. 4.3.

4.1.5 Způsob a časový úsek vyhodnocení úrovně a funkčnosti systému EVVO v kraji

Vyhodnocení úrovně a funkčnosti systému bude provedeno dle dále uvedených indikátorů měřících dosažení stanovených cílů ve 3 časových horizontech:

- a) krátkodobém (31. 12. 2004)
- b) střednědobém (31. 12. 2006)
- c) dlouhodobém (31. 12. 2010)

Měřítkem úspěchu bude stabilní nebo rostoucí charakter hodnot následujících indikátorů v porovnání se stavem k 31. 12. 2003.

Za vyhodnocení zodpovídá u cílů A, B, C, D1, D.2.1., D.2.3. a D.2.4. odbor životního prostředí KÚ, u cíle D.2.2. odbor školství KÚ, které tuto odpovědnost mohou smluvně přenést na vybraného partnera. Všechny cíle bude posuzovat Krajská rada EVVO nebo smluvně vybraný odborný partner.

Přehled cílů a navržených indikátorů:

(v závorce je uvedeno ke kterému časovému horizontu bude indikátor hodnocen)

A. Zakotvení EVVO v dokumentech kraje

Indikátory:

- explicitní začlenění podpory EVVO do Programu rozvoje kraje (c)
- množství dalších relevantních dokumentů kraje explicitně formulujících podporu EVVO (a, b, c)
- provedení aktualizace Koncepce EVVO nejpozději po třech letech (b, c)

B. Personální a institucionální zajištění (management) EVVO

Indikátory:

- existence Krajské rady EVVO a Stálé pracovní skupiny EVVO (a, b, c)
- četnost setkání Krajské rady EVVO a Stálé pracovní skupiny EVVO (a, b, c)
- rozsah úvazků pro EVVO v rámci odborů KÚ (a, b, c)
- existence jedné nebo více organizací zajišťujících na zakázku kraje funkci krajského metodického a konzultačního pracoviště pro EVVO (a, b, c)
- množství prostředků vynaložených na metodické a konzultační služby v EVVO v kraji (a, b, c)
- množství středisek ekologické výchovy a ekologických informačních a poradenských středisek, vydávajících alespoň jednou ročně veřejně dostupnou nabídku služeb a prokazatelně pravidelně poskytujících otevřené služby v EVVO (tj. nejen vlastním pracovníkům, žákům, studentům či členům) v rozsahu alespoň 100 hodin ročně (a, b, c)

C. Vytvořený systém financování EVVO

Indikátory:

- množství prostředků vynaložených na EVVO z rozpočtu kraje a KÚ (granty + příspěvky + zakázky) (a, b, c)
- stabilita (dlouhodobost) zakázek kraje na systematické činnosti (viz D.1.) v oblasti EVVO (b, c)
- množství prostředků vynaložených na EVVO z rozpočtu měst a obcí (b, c)
- množství prostředků vynaložených na EVVO v kraji z dalších zdrojů (b, c)

D. Rozvoj aktivit EVVO

D.1 Rozvoj průřezových (mezisektorových) aktivit EVVO

Indikátory:

- množství položek a aktuálnost údajů v adresáři a databázi EVVO (a, b, c)
- existence webových stránek EVVO a množství vstupů na ně (a, b, c)
- existence a náklad (počet příjemců) tištěného a/či elektronického zpravodaje – informačního materiálu EVVO (a, b, c)
- množství konzultací k EVVO poskytnutých v jednotlivých sektorech vybranou/-ými odbornou/-ými organizací/-emi specializovanou/-ými na EVVO (a, b, c)
- celokrajské setkání subjektů EVVO minimálně jednou ročně (pravidelná krajská konference EVVO a další společné akce subjektů EVVO v regionu) (a, b, c)
- existence a množství projektů EVVO se zahraniční spoluprací (a, b, c)

D.2 Rozvoj aktivit EVVO v prioritních oblastech

D.2.1 Rozvoj aktivit EVVO ve veřejné správě

Indikátory:

- existence systému vzdělávání zaměstnanců veřejné správy a volených zástupců veřejnosti (zastupitelů) v oblasti EVVO a množství účastníků (b, c)
- existence nástrojů pro podporu ekologického chování obcí a svazků obcí (b, c)
- množství obcí a měst zapojených v sítích zabývajících se EVVO (např. MA21, Zdravá města, Program obnovy venkova) (a, b, c)

D.2.2 Rozvoj aktivit EVVO na školách a ve školských zařízeních

Indikátory:

- množství ředitelů škol a školských zařízení seznámených prokazatelným způsobem v posledních dvou letech s aktuálním stavem EVVO (a, b, c)
- množství výukových programů, školních ekologických projektů, materiálů a publikací vytvořených v kraji a aktuálně dostupných školám (a, b, c)
- množství škol a školských zařízení zapojených v sítích zabývajících se EVVO (a, b, c)
- množství konzultačních a metodických středisek poskytujících pomoc školám při realizaci EVVO a množství poskytnutých konzultací a jiných služeb (a, b, c)
- množství realizovaných akcí EVVO v rámci dalšího vzdělávání pracovníků (a, b, c)

D.2.3 Rozvoj aktivit EVVO v oblasti zapojování veřejnosti a NNO

Indikátory:

- množství osvětových akcí pro širokou veřejnost (informačních kampaní, naučných stezek, kulturních a společenských akcí, přednášek apod.) (a, b, c)
- množství ekologických poradenských a informačních středisek a množství jimi poskytnutých konzultací (a, b, c)
- množství realizovaných procesů Místní agendy 21 (a, b, c)
- množství NNO a dalších organizací, které mají programy zaměřené na zapojování veřejnosti a/nebo na mimoškolní výchovu dětí a mládeže v EVVO (a, b, c)
- množství vzdělávacích akcí pro pracovníky NNO, pedagogů volného času a vedoucích dětských kolektivů v oblasti EVVO (a, b, c)

D.2.4 Rozvoj aktivit EVVO v podnikatelské sféře

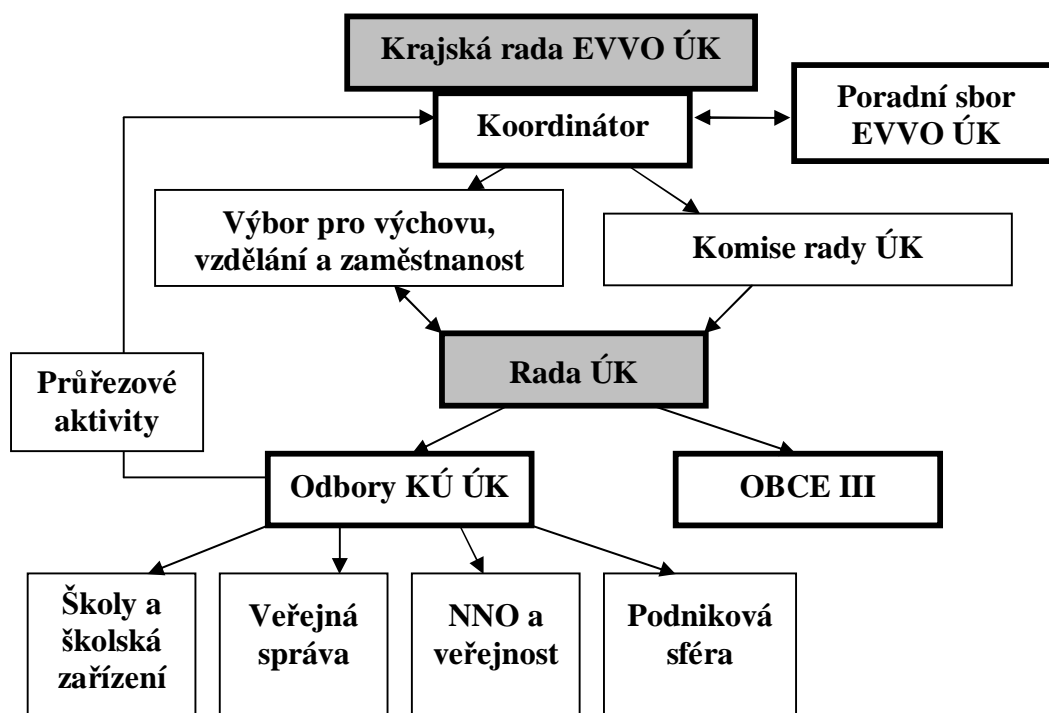
Indikátory:

- množství vzdělávacích akcí pro podnikatelskou sféru iniciovaných, podpořených nebo spoluorganizovaných krajem (a, b, c)
- množství podniků v kraji zapojených do sítí podniků se vztahem k EVVO (Česká podnikatelská rada pro UR, CEMC, zemědělci - členové svaz ProBio či ECEAT) (a, b, c)
- objem prostředků vynakládaných podniky na EVVO (včetně sponzoringu) (b, c)

4.2. Management rozvoje EVVO v kraji

Environmentální (ekologické) výchově a vzdělávání v Ústeckém kraji je třeba dát větší vážnost a podporu. Řízením této oblasti by měl být nově jmenovaný orgán Ústeckého kraje, v němž budou zastoupeni politici (členové Rady Ústeckého kraje), odborníci z institucí, které se danou problematikou zabývají a odborná veřejnost (zástupci Stálé pracovní skupiny pro EVVO).

Obr. 4/3 – Grafické znázornění managementu systému EVVO

4.2.1 Stanovení kompetencí v rámci systému EVVO v kraji

Hlavní garanci za EVVO v Ústeckém kraji ponese **Krajská rada EVVO Ústeckého kraje**, jmenovaná Radou Ústeckého kraje. Její funkce je řídicí a kontrolní. Nemá právní subjektivitu.

Je tvořena: zástupcem komise pro životní prostředí a zemědělství Rady ÚK (člen Rady ÚK), zástupcem výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost (člen Rady ÚK), zástupcem OŽP KÚ, zástupcem OŠMT KÚ, zástupcem UJEP, zástupcem Správy NP České Švýcarsko, zástupcem podnikatelského sektoru (KHK), zástupcem rozvojové agentury (která se na koncepci EVVO podílela), zástupcem PC a pěti zástupci zvolenými Stálou pracovní skupinou EVVO v Ústeckém kraji.

Zastoupení 4 cílových skupin z hlediska managementu v Krajské radě EVVO:

Veřejná správa – zástupci Ústeckého kraje

Školy a školská zařízení – zvolený zástupce Stálé pracovní skupiny EVVO ze školy nebo školského zařízení

Neziskové organizace a veřejnost – zvolený zástupce Stálé pracovní skupiny EVVO delegovaný „střešní organizací“ NNO

Podniková sféra – zvolený zástupce KHK (Krajská hospodářská komora)

Řídící a kontrolní složka se bude scházet dle potřeby, nejméně však 2x za rok. Při jednáních se bude řídit jednacím řádem schváleným touto radou. Pro svá jednání bude mít řídicí složka k dispozici kvalitní podklady, předložené výkonnou složkou (koordinátorem), event. další podklady a podněty z veřejnosti. Řídící a kontrolní složka bude zejména:

- připravovat zásady grantového řízení v oblasti EVVO vyhlašované odborem ŽP a OŠMT krajského úřadu
- projednávat podklady koordinátora ohledně postupu realizace koncepce,
- projednávat možnosti co nejúčelnějšího využití externích zdrojů financování a možnosti iniciace opatření koncepce,
- projednávat připomínky a podněty veřejnosti,
- projednávat návrhy na aktualizaci koncepce EVVO Ústeckého kraje a návrh grantových okruhů pro konkrétní rok,
- projednávat návrhy na aktualizaci a doplnění koncepce předkládané koordinátorem,
- projednávat další návrhy a problémy, spojené s realizací koncepce, jejichž rozměr a složitost přesahují možnosti koordinátora,
- vyhodnocovat činnost koordinátora a z vyhodnocení vyvozovat závěry a důsledky.

Stanovení hlavního koordinátora

Výkonnou složkou Krajské rady EVVO Ústeckého kraje **tzv. koordinátorem** bude zaměstnanec OŽP Krajského úřadu, který bude svou funkci vykonávat na plný úvazek. Jeho nejbližším spolupracovníkem a zástupcem bude zaměstnanec OŠMT (pro EVVO na ½ úvazku). Náplní jejich práce bude:

- komunikovat a úzce spolupracovat, být servisní službou pro Krajskou radu EVVO
- vyhledávat lidské a finanční zdroje pro realizaci opatření, záměrů a projektů obsažených v koncepci
- aktivně oslovovat a informovat o těchto možnostech jednotlivé potenciální realizátory a veřejnost za účelem nastartování co nejvíce úkolů z koncepce
- sledovat postup plnění krajské koncepce EVVO a připravovat podklady k vyhodnocení efektivity její realizace
- shromažďovat a vyhodnocovat připomínky veřejnosti ke koncepci EVVO
- připravovat návrhy aktualizací a doplňků koncepce
- zajišťovat úkoly spojené s medializací EVVO
- zajišťovat další úkoly, vyplývající z koncepce, které se ukáží jako efektivní (činnosti spojené s provozem informačního systému, organizace partnerských setkání apod.).

Předpokládá se, že plnění některých specifických problémů bude krajským koordinátorem zajištěno formou zakázek dalším organizacím a odborníkům.

Poradním orgánem koordinátora bude Stálá pracovní skupina EVVO – tzv. **Poradní sbor EVVO Ústeckého kraje**. Při plnění některých specifických problémů bude krajský koordinátor spolupracovat s dalšími organizacemi a odborníky.

Poradní sbor EVVO Ústeckého kraje

Poradní sbor EVVO Ústeckého kraje bude ustanoven z aktivních zájemců o spolupráci. Zároveň může dojít k vytvoření dalších příležitostných pracovních skupin pro konkrétní akce, projekty atd.

Funkci poradního sboru by v Ústeckém kraji mohla převzít již fungující Stálá pracovní skupina EVVO. Jejím řízením bude pověřen zaměstnanec OŽP KÚ, který zpracuje její statut (např. poradní orgán příslušného výboru apod.) Tato skupina může také fungovat jako grantová komise Ústeckého kraje pro problematiku EVVO. Poradní sbor EVVO jakožto odborný orgán koordinátora, pak bude tvořen zástupci ekocenter, škol a školských zařízení, významných vzdělávacích, kulturních a společenských zařízení, Správy CHKO a NP, ZOO, zástupce pedagogické fakulty a fakulty životního prostředí UJEP.

Návrh centrálního zastřešujícího subjektu, který bude garantovat úroveň ekologického poradenství v kraji a provádět metodickou a konzultační činnost

Krajská rada EVVO Ústeckého kraje vybere jeden nebo více subjektů, které budou na zakázku kraje na celokrajské úrovni odborně garantovat EVVO v kraji a provádět metodickou a konzultační činnost v EVVO pro jednotlivé sektory (školství, NNO, veřejná správa, podniky...). K zadání zakázky jsou doporučena stávající funkční střediska ekologické výchovy a ekologická informační a poradenská střediska (ekocentra) vyvíjející již některé celokrajsky významné aktivity a zapojená do celostátních sítí EVVO. S rozvojem dalších ekocenter není v dalších letech vyloučeno předání kompetencí jiným subjektům.

Návrh zastřešujícího subjektu v obcích s rozšířenou působností, které budou garantovat úroveň systému EVVO v územním obvodu Obce III a plnit roli koordinátora

Na úrovni obcí III je možné zřizovat Rady EVVO pro danou spádovou obec. V této radě by měli být zejména zastoupeni: vybraný člen rady města, zástupci příslušných komisí a odborů, zástupci škol a školských zařízení a NNO, včetně ekocenter. Koordinátorem všech aktivit by měl být pověřený pracovník (nejčastěji OŽP nebo OŠMT), nebo obcí smluvně zajištěná organizace např. NNO, DDM, škola, kulturně osvětová instituce.

V současné době jsou vhodnými osobami pro výkon funkce koordinátorů následující pracovníci OŽP, kteří jsou pověřeni EVVO v Obcích s rozšířenou působností:

Bílina vedoucí odboru životního prostředí a dopravy: p. Touchart
kontakt: 417 810 870
ozpad@bilina.cz
pracovník EVVO: NENÍ

Děčín vedoucí odboru životního prostředí: Mgr. Jiří Hykš
kontakt: 412 591 321
pracovník EVVO: Mgr. Petra Ludwigová
kontakt: 412 591 323
poznámka: v pracovní náplni má přímo ustanovenu EVVO, je pracovník ekocentra při MěÚ Děčín

Chomutov vedoucí odboru životního prostředí: pí. Maňáková
kontakt: 474 637 940
pracovník EVVO: NENÍ

- Kadaň** vedoucí odboru životního prostředí: Ing. Jana Dejlová
kontakt: 474 319 553
pracovník EVVO: Bc. Radek Fišer
kontakt: 474 319 557
radek.fiser@mesto-kadan.cz
poznámka: hlavní pracovní náplní je ochrana přírody a krajiny, EVVO jen částečně
- Litoměřice** vedoucí odboru životního prostředí: Ing. Pavel Gryndler
kontakt: 416 916 179
pracovník EVVO: Malecová Lenka
kontakt: 416 916 103
- Litvínov** vedoucí odboru životního prostředí: p. Janeček
kontakt: 476 767 890
pracovník EVVO: Jana Doušová
kontakt: 476 767 885 (888)
dousova@mulitvinov.cz
poznámka: hlavní pracovní náplní jsou odpady, EVVO jen částečně
- Louny** vedoucí odboru životního prostředí: Ing. Čekal
kontakt: 415 621 116
pracovník EVVO: NENÍ
poznámka: vedoucí odboru sám dělá přednášky pro školy, skauty apod.
- Lovosice** vedoucí odboru životního prostředí: pí. Raketová
kontakt: 416 721 329
pracovník EVVO: NENÍ
- Most** vedoucí odboru životního prostředí: Vladimír Pátek
kontakt: 476 448 273
pracovník EVVO: pí. Levická
kontakt: 476 448 445
- Podbořany** vedoucí odboru životního prostředí: Mgr. Zdenka Lněničková
kontakt: 415 237 531
lnenickova@podborany.net
pracovník EVVO: Ing. Zdeněk Klouček
kontakt: 415 237 533
kloucek@podborany.net
poznámka: hlavní pracovní náplní je ochrana přírody a krajiny, EVVO jen částečně, do EVVO se zapojuje i vedoucí, MěÚ dělá články a přednášky, aktivní spolupráce se školami v oblasti ŽP
- Rumburk** vedoucí odboru životního prostředí: pí. Matoušková
kontakt: 412 356 287
pracovník EVVO: Ing. Mráz
kontakt: 412 356 295
poznámka: hlavní pracovní náplní je lesní hospodářství, EVVO jen částečně z vlastní iniciativy (přednášky)

Teplice	vedoucí odboru životního prostředí: Ivana Müllerová kontakt: 417 510 902 pracovník EVVO: NENÍ
Ústí nad Labem	vedoucí odboru životního prostředí: Michaela Horáčková kontakt: 475 210 916 pracovník EVVO: Zatím NENÍ poznámka: počítá se s vyčleněním jednoho pracovníka OŽP, který by měl tuto problematiku v náplni práce
Varnsdorf	vedoucí odboru životního prostředí: p. Brzák kontakt: 412 372 241 - 114 pracovník EVVO: NENÍ poznámka: p. Brzák je členem SEV Netopýr při ČSOP Tilia
Žatec	vedoucí odboru životního prostředí: Ing. Přemysl Hautke kontakt: 415 736 139 pracovník EVVO: Petr Janda

Odbornou garanci by měla převzít ekocentra příslušná danému území. Předpokládá se podpora kraje a zapojení příslušných obcí do budování sítě ekocenter tak, aby plně pokrývala Ústecký kraj, přičemž není důležité, kdo toto EC zřizuje (škola, školské zařízení, NNO, město apod.)

Příklady konkrétních možností v oblasti EVVO v daných územích :

- ZO ČSOP Tilia Krásná Lípa – Rumburk
- SEV Netopýr při ČSOP Tilia - Varnsdorf
- Ekocentrum MěÚ nebo EC Meluzína – Děčín
- Ekocentrum Tilia – Ústí nad Labem
- Sever – Litoměřice, Lovosice
- SEV Ciconia – Roudnice n.L.
- Viana – Most, Litvínov
- STUŽ,ZŠ Jirkov, ZOO Chomutov – Chomutov, Kadaň
- Ekocentrum Šťovík – Teplice
- Javory Černuc - Louny
- města bez ekocenter: Podbořany, Bílina, Žatec

4.2.2 Návrh vhodné formy prezentace významných aktivit EVVO

Prezentaci aktivit EVVO v pedagogických a zájmových periodikách, publikacích a v jiných médiích navrhujeme v podmínkách Ústeckého kraje realizovat prostřednictvím:

- zveřejňování informací v tisku o EVVO - pravidelná malá rubrika v krajském periodiku - Deníky Bohemia
- pořadů regionálních televizí Lyra a Dakr
- pořadů ve vysílání Českého rozhlasu – rozhlasové stanice Sever
- zveřejňování informací v odborných časopisech - Učitelské noviny, Sisyfos, Živa, Vesmír, apod.
- publikování ve Zpravodaji OŠMT KÚ

- vydávání vlastního periodika – Zpravodaje EVVO v Ústeckém kraji v el. podobě – aktivity, akce apod.

Vhodnou a důležitou formou medializace EVVO bude prezentace na internetu. Tuto funkci by měl plnit Krajský informační systém EVVO.

Vedle prezentace aktivit EVVO by měl krajský informační systém obsahovat informace o nových předpisech, doporučeních, námětech, možnostech financování ochrany a tvorby ŽP a EVVO, kontaktech, dostupnou literaturu, odkazy na webové stránky různých institucí, informace o ŽP Ústeckého kraje, o přírodně zajímavých územích a naučných stezkách, databázi všech aktivit EVVO v kraji, které nabízejí SEV/CEV, NNO, Správy CHKO a NP, DDM a další, adresář činitelů EVVO působících na území kraje, servis pro pedagogy, adresář specializovaných zařízení, která umožňují lidem kontakt s přírodou nebo jejími částmi, seznam subjektů splňující kritéria ISO apod..

Informační platformou systému mohou být výstupy této koncepce (adresář škol, NNO,...), databáze ANOUK, data zpracovávaná v rámci RIC ÚK a další evidované údaje.

Do doby vytvoření krajského informačního systému EVVO by prezentace EVVO na internetu měla být zajišťována na stránkách KÚ ÚK i na stránkách jednotlivých ekocenter. Po tuto dobu bude sběrným místem Ústecký kraj – OŽP – pracovník zodpovědný za EVVO, který bude zajišťovat aktualizaci dat o aktivitách jednou za dva měsíce

4.2.3 Návrh na zajištění aktualizace Koncepce EVVO Ústeckého kraje

Záštitu nad aktualizací Koncepce EVVO by měla převzít Rada EVVO Ústeckého kraje. Ta by měla ve spolupráci se zpracovateli pravidelně 1x za 3 roky formou zakázky Ústeckého kraje zajistit aktualizaci. Aktualizace bude vycházet ze závěrů krajské konference EVVO. Ta bude sloužit jako široký reprezentativní orgán. Předpokládá se, že konference se bude pořádat pravidelně 1 x za 2 roky, kde budou diskutovat nejen zástupci běžně se pohybující a pracující v oblasti EVVO (členové řídicí pracovní skupiny), ale také radní a zastupitelé Ústeckého kraje, předsedové výborů krajského zastupitelstva, vedoucí odborů krajského úřadu, koordinátoři EVVO na školách a další pedagogové, představitelé NNO a dalších zájmových organizací (Pedagogické centrum S NP ČŠ, CHKO, AOPK, DDM apod.), případně i starostové, předsedové svazků obcí, zástupci Regionální rozvojové agentury, hospodářské komory, krajské organizace Spolku pro obnovu venkova, manažeři svazků obcí, ředitelé významných průmyslových a zemědělských podniků, zástupci NNO a další osoby, včetně zástupců mimo území kraje (z ministerstev, celostátně působících NNO aj.). Na jednání konference bude představován průběh realizace krajské koncepce, úskalí s tím spojená a budou vzneseny některé problémy širšího rázu k řešení (např. nezáměr určité cílové skupiny spolupracovat, problematické zajištění finančních prostředků na některý úkol apod.). Tato jednání budou mít význam informativní a osvětový, ale budou mít i funkci řešení některých problémů, přesahujících rámec kraje nebo možnosti řídicí a kontrolní složky.

Aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji bude prováděna za spolupráce dalších organizací a institucí na krajské i republikové úrovni.

Realizace jednotlivých opatření a záměrů koncepce bude iniciována formou osvěty, grantových řízení a výběrových řízení Ústeckého kraje a cíleným oslovováním organizací a osob krajským koordinátorem. Opatření budou zpravidla realizována subjekty, které na území Ústeckého kraje působí za spolupráce subjektů, které v oblasti EVVO pracují nebo s touto oblastí souvisejí:

- Regionální pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny (AOPK)
- Správy Chráněných krajinných oblastí
- Národní síť stanic pro handicapované živočichy
- Institut ministerstva vnitra pro vzdělávání pracovníků ve státní správě Benešov
- Centrum pro otázky životního prostředí University Karlovy
- Český ekologický ústav (ČEÚ)
- IDM MŠMT, SVIS Hořovice, SVIS Prachatice
- Ministerstvo životního prostředí – zejména odbor strategií, oddělení EVVO
- Ministerstvo pro místní rozvoj
- Rada pro udržitelný rozvoj při MŽP
- Regionální environmentální centrum (REC)
- Společnost pro trvale udržitelný život (STUŽ), o.s.
- Síť ekocenter Pavučina
- Síť ekocenter ČSOP
- STEP (Síť ekologických poraden)
- Ústav pro ekopolitiku, o.p.s
- Síť Zdravých měst
- Česká společnost ornitologická
- Spolek pro obnovu venkova, o.s.
- Klub českých turistů, o.s.
- Lesy České republiky
- Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, a.s.
- Krajská hospodářská komora
- Český svaz ochránců přírody
- Klub ekologické výchovy, o.s.
- Česká vědeckotechnická společnost, o.s.
- Regionální evropské informační středisko
- Český myslivecký svaz
- Český rybářský svaz

4.3 Opatření k naplnění cílů

4.3.1 Priority a opatření

Priority jsou v této koncepci chápány jako prioritní tématické oblasti, na které je třeba se soustředit, aby bylo dosaženo vize a strategických cílů stanovených v kapitole 4.1. Priority považujeme za rovnocenné, co do důležitosti (tzn. jejich číslování neukazuje pořadí důležitosti). Pro účely koncepce je navrženo 5 priorit, které vyplývají ze závěrů analytické části. Priority č. 2 až 5 rozvíjejí oblasti, které jsou v předešlých kapitolách označeny jako prioritní, prioritní č. 1 je zaměřena na průřezové aktivity, které nelze zařadit k žádnému sektoru či cílové skupině.

Priorita č. 1 – Management EVVO v kraji a rozvoj průřezových aktivit EVVO

Priorita č. 2 - Rozvoj EVVO ve veřejné správě

Priorita č. 3 – Rozvoj EVVO na školách a ve školských zařízeních

Priorita č. 4 – Rozvoj EVVO v oblasti NNO a zapojování veřejnosti

Priorita č. 5 – Rozvoj EVVO v podnikatelské sféře

Cíle stanovené v kapitole 4.1 jsou v rámci každé priority naplňovány prostřednictvím specifických opatření. Opatření jsou obecněji formulované záměry, které se naplňují podporou konkrétnějších aktivit. V zájmu zachování přehlednosti a účelovosti koncepce bylo snahou zpracovatele zajistit naplnění stanovených cílů minimálním počtem opatření. V rámci každé priority jsou proto vymezena v rámci prioritních oblastí zpravidla 3 až 4 opatření, v rámci průřezových aktivit pak musel být výběr rozšířen na 6 opatření. U každého opatření je uvedeno:

- **Popis opatření** – stručné vystižení předmětu a náplně opatření, případně vazeb na další opatření v koncepci, event. zdůvodnění potřeby a přínosů opatření.
- **Podporované aktivity** – podle současné úrovně znalostí se stále ještě jedná o obecnější formulace projektů nebo skupin projektů a akcí, které budou řadou zcela konkrétních a přesně lokalizovaných projektů teprve naplňovány.
- **Dopady opatření** – jedná se o konečný účinek realizace některé či souboru několika aktivit, které jsou v rámci opatření podporované. Výčet dopadů není k dnešní úrovni poznání vyčerpávající, stejně jako není možné zaručit, že realizace opatření bude mít skutečně předpokládaný efekt.
- **Cílové skupiny** – míněny jsou přímé cílové skupiny, pro které je projekt připravován s tím, že výčet opět nemusí být k dnešní úrovni poznání vyčerpávající. To, že konečná cílová skupina je v řadě případů celá společnost, se neuvádí.
- **Realizátor** – instituce odpovědná za přípravu a realizaci, uvedeny jsou hlavní předpokládané či doporučené instituce (doporučení s ohledem na možnost čerpání spolufinancování z rozvojových programů).
- **Zdroje financování** – Uvedeny jsou jak místní zdroje z území Ústeckého kraje a zdroje státní nebo zahraniční, které jsou běžně dostupné a prověřené. Ani zde se nejedná o vyčerpávající výčet. Příklady dalších možností (zejména možností ze státního rozpočtu, zahraničních zdrojů a nadací) jsou uvedeny v podkapitole 4.3.4. To, které další zdroje bude pro jaká opatření ještě možné použít, bude mj. náplní práce krajského koordinátora.

Přehled priorit a opatření:

Priorita č. 1 – Management EVVO v kraji a rozvoj průřezových aktivit EVVO

- Opatření:
- 1.1 Personální a institucionální zajištění (zajištění na KÚ, vznik konzultačního centra, Rady EVVO a Stálé pracovní skupiny EVVO a sítě ekocenter)
  - 1.2 Podpora získávání prostředků na realizaci EVVO z vnějších zdrojů
  - 1.3 Šíření informací o EVVO – krajský informační systém EVVO
  - 1.4 Zajištění trvalé metodické podpory a konzultací pro subjekty činné v EVVO
  - 1.5 Pravidelné setkávání k EVVO - pravidelné krajské konference EVVO
  - 1.6 Spolupráce se zahraničím

Priorita č. 2 – Rozvoj EVVO ve veřejné správě

- Opatření:
- 2.1 Vzdělávání zaměstnanců veřejné správy a volených zástupců veřejnosti (zastupitelů)
  - 2.2 Vytvoření nástrojů pro podporu ekologického chování obcí, svazku obcí a kraje
  - 2.3 Zvýšení aktivit veřejné správy v oblasti informování obyvatel o EVVO
  - 2.4 Zlepšení vzájemné komunikace mezi veřejnou správou a veřejností v obcích za účelem zapojení veřejnosti do řešení komunálních problémů ŽP

Priorita č. 3 – Rozvoj EVVO ve školách a školských zařízeních

- Opatření:
- 3.1 Začlenění ekologické výchovy a udržitelného rozvoje do vyučovacích předmětů, vytváření nabídky výukových programů a školních ekologických projektů
  - 3.2 Zvýšení ekologické gramotnosti pedagogů všech stupňů a aprobací a výchova koordinátorů EVVO na uvedených vzdělávacích zařízeních
  - 3.3 Podpora aktivní role škol při vytváření mimoškolních aktivit s ekologickou tematikou

Priorita č. 4 – Rozvoj EVVO v oblasti NNO a zapojování veřejnosti

- Opatření:
- 4.1 Podpora rozvoje sítě otevřených středisek ekologické výchovy a ekologických informačních a poradenských středisek (ekocenter) nabízející služby v EVVO
  - 4.2 Vzdělávání pracovníků NNO, pedagogů volného času a vedoucích dětských kolektivů v oblasti EVVO
  - 4.3 Tvorba programů s obsahem EVVO pro veřejnost realizovaných SEV, neziskovými organizacemi, zájmovými sdruženími, DDM a veřejně prospěšnými organizacemi

Priorita č. 5 – Rozvoj EVVO v podnikatelské sféře

- Opatření:
- 5.1 Osvěta, informovanost a odborná podpora pro uplatňování ekologického systému řízení podniků, čisté produkce a nejlepších dostupných technologií
  - 5.2 Zvýšení vzdělanosti zaměstnanců podniků na všech stupních v otázkách ŽP
  - 5.3 Politická podpora spolupráce podniků s veřejností a veřejnou správou při řešení otázek problémů životního prostředí v regionu

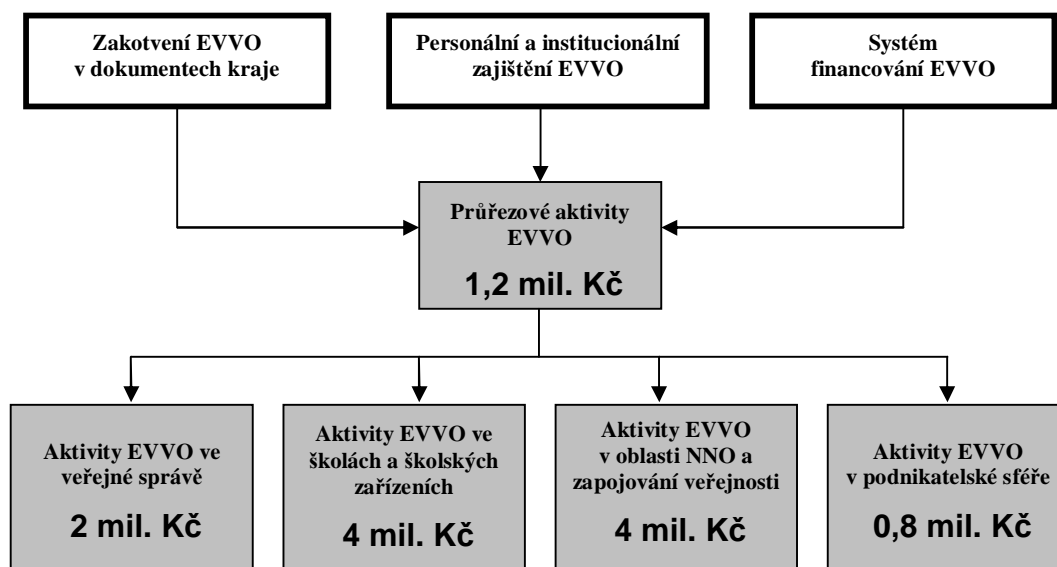
Základem systému finančního zabezpečení priorit a opatření KEVVO ÚK budou zdroje kraje:

- Zvláštní grantový program EVVO, který umožní podporu iniciativy různých subjektů EVVO.
- Prostředky z rozpočtu kraje a KÚ na organizační zajištění a na realizaci dlouhodobých systematických činností, které tvoří základ systému EVVO

Součástí systému budou i další zdroje mimo rozpočet kraje, přičemž krajský systém EVVO usnadní přístup k nim. Grantové programy pro EVVO (vyváženě zaměřené na prioritní oblasti) budou vypisovány každoročně a upravovány podle zkušeností z předchozích let.

V předešlém přehledu priorit a opatření jsou kurzivou označena ta opatření, u kterých se předpokládá financování prostřednictvím Programu rozvoje EVVO Ústeckého kraje (návrh dotačního systému je uveden v kapitole 4.3.2). Ostatní opatření jsou záležitostí organizační a systémovou, pro které se nepředpokládá financování v rámci grantového programu, ale financování „přímé“ z rozpočtu kraje (v řadě případů se jedná o financování aktivit krajského úřadu).

Obr. č. 4/4 – Vazby mezi prioritními cíly – finanční zabezpečení z prostředků ÚK v roce 2004

Předpokládané nároky na finanční zabezpečení priorit a opatření z prostředků Ústeckého kraje v roce 2004

	Organizační zajištění		Rozvojové programy ÚK	
	č. opatření	tis. Kč	č. opatření	tis. Kč
Priorita č. 1	1.1, 1.2, 1.4, 1.5	800	1.2, 1.6	400
Priorita č. 2	2.2, 2.3, 2.4	400	2.1	1 600
Priorita č. 3	-	0	3.1, 3.2, 3.3	4 000
Priorita č. 4	-	0	4.1, 4.2, 4.3	4 000
Priorita č. 5	-	0	5.1, 5.2	800
Celkem		1 200		10 800

Specifikace opatření

Priorita č. 1: Management EVVO v kraji a rozvoj průřezových aktivit EVVO

Opatření 1.1: Personální a institucionální zajištění

Popis opatření: V kraji funguje řada institucí, které se podílejí na systému EVVO. Je třeba posílit jejich vzájemnou komunikaci a koordinaci. Na celokrajské úrovni hrají ve výkonu EVVO klíčovou roli příslušné odbory Krajského úřadu a jejich pracovníci pro EVVO, dále by měla vzniknout jedna nebo více odborných servisních organizací s celokrajskou působností, Rada EVVO a Stálá pracovní skupina EVVO a síť středisek ekologické výchovy, ekologických informačních a poradenských středisek (ekocenter).

Na odboru školství a na odboru životního prostředí KÚ budou pracovat pracovníci odpovědní za oblast EVVO s dostatečným časovým úvazkem, na dalších relevantních odborech budou určeni kontaktní pracovníci pro EVVO.

Odborné činnosti bude pravidelně zajišťovat jedna nebo více vybraných organizací specializovaných na EVVO (= existuje krajské metodické a konzultační pracoviště pro EVVO).

Vzájemná komunikace a koordinace bude probíhat prostřednictvím rady EVVO a stálé pracovní skupiny EVVO, která bude otevřena všem institucím činným v EVVO v rámci kraje, bude mít propojení s orgány kraje a bude reprezentativním partnerem kraje v otázkách EVVO. Bude zajištěno jejich trvalé administrativní zázemí. Rada EVVO a stálá pracovní skupina se budou scházet minimálně 2x ročně.

Kostrou praktické EVVO v kraji bude síť středisek ekologické výchovy, ekologických informačních a poradenských středisek (ekocenter), vytvářená s podporou orgánů kraje. Budou pravidelně podporována krajem a obcemi, pro něž vykonávají služby. Síť bude průběžně doplňována o nově vzniklá pracoviště, která mají potenciál plnit funkci střediska ekologické výchovy a/či ekologického informačního a poradenského střediska.

Podporované aktivity:

- Určení koordinátora EVVO v kraji
- Vznik a činnost Rady EVVO a Stálé pracovní skupiny EVVO a jejich administrativního zázemí.
- Plnění některých průřezových odborných činností (např. vedení databází, metodická a poradenská činnost, pravidelné šíření informací) na zakázku kraje prostřednictvím vybrané/-ých odborné servisní organizace/-í činné/-ých v EVVO.
- Vznik a rozvoj sítě středisek ekologické výchovy a ekologických informačních a poradenských středisek (ekocenter).
- Pravidelná podpora služeb poskytovaných obyvatelstvu středisky ekologické výchovy a ekologickými informačními a poradenskými středisky (ekocentry).

Dopady:

- Bude vytvořena potřebná infrastruktura pro realizace všech následujících činností v rámci systému EVVO.

Cílové skupiny:	<ul style="list-style-type: none"> • Instituce a organizace činné v EVVO ve čtyřech prioritních sektorech
Realizátor:	Krajský úřad, smluvně zajištěné servisní organizace
Zdroje financování:	Rozpočet kraje Granty kraje
Priorita č. 1:	Management EVVO v kraji a rozvoj průřezových aktivit EVVO
Opatření 1.2:	Podpora získávání prostředků na realizaci EVVO z vnějších zdrojů (ČR, EU)
Popis opatření:	<p>Základem systému financování EVVO v kraji budou zdroje kraje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zvláštní grantový program EVVO, který umožní podporu iniciativy různých subjektů EVVO. - Zakázky z rozpočtu kraje a KÚ, které zajistí realizaci dlouhodobých systematických činností, které tvoří základ systému EVVO <p>Součástí systému budou však i další zdroje mimo rozpočet kraje, přičemž krajský systém EVVO by měl usnadnit přístup k nim.</p> <p>Cílem opatření je proto finančně a metodicky podpořit přípravu projektů EVVO na využívání finančních prostředků z vnějších zdrojů a podpořit významné celokrajské projekty EVVO prostřednictvím zajištění nezbytně nutné spoluúčasti při financování daného projektu z vnějších zdrojů.</p> <p>Realizací opatření dojde k usnadnění přístupu subjektů realizujících EVVO k dalším zdrojům (ČR, EU, nadace apod.) a ke zvýšení absorpce finančních prostředků na aktivity v oblasti EVVO realizovaných v Ústeckém kraji z vnějších zdrojů.</p>
Podporované aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • Finanční podpora přípravy projektu EVVO na využívání z vnějších zdrojů ze strany krajské samosprávy. • Metodická podpora přípravy projektu EVVO na využívání z vnějších zdrojů. • Spoluúčast kraje při kofinancování významných projektů EVVO při čerpání prostředků z vnějších zdrojů
Dopady:	<ul style="list-style-type: none"> • Usnadnění přístupů k dalším zdrojům financování EVVO. • Zvýšení absorpční schopnosti Ústeckého kraje pro finanční prostředky z vnějších zdrojů. • Zkvalitnění přípravy projektů
Cílové skupiny:	<ul style="list-style-type: none"> • Instituce a organizace činné v EVVO ve čtyřech prioritních sektorech
Realizátor:	KÚ ÚK Obce a pověřené orgány veřejné správy
Zdroje financování:	Rozpočet kraje Dotace ÚK Rozpočty měst a obcí Státní rozpočet a státní fondy

Priorita č. 1:	Management EVVO v kraji a rozvoj průřezových aktivit EVVO
Opatření 1.3:	Šíření informací o EVVO – krajský informační systém EVVO
Popis opatření:	<p>Záměrem opatření je vybudovat v rámci Ústeckého kraje přehledný informační systém pro oblast EVVO.</p> <p>Krajský informační systém by měl obsahovat informace o nových předpisech, doporučeních, námětech, možnostech financování ochrany a tvorby ŽP a EVVO, kontakty, dostupnou literaturu, odkazy na webové stránky různých institucí, informace o ŽP Ústeckého kraje, o přírodně zajímavých územích a naučných stezkách, databázi všech aktivit EVVO v kraji, které nabízejí SEV/CEV, NNO, Správy CHKO a NP, DDM a další, adresář činitelů EVVO působících na území kraje, servis pro pedagogy, adresář specializovaných zařízení, která umožňují lidem kontakt s přírodou nebo jejími částmi, seznam subjektů splňující kritéria ISO apod..</p> <p>Informační platformou systému mohou být výstupy této koncepce (adresář škol, NNO,..), databáze ČEÚ, ANOUK, M.R.K.E.V., data zpracovávaná v rámci RIC ÚK a další evidované údaje.</p> <p>Na celostátní úrovni je v provozu systém, spravovaný ČEÚ, ten však vzhledem k nutnosti pokrytí celé ČR neumožňuje koncentraci na detailní regionální problémy. Cílem krajského informačního systému by proto bylo udělat průvodce informačními možnostmi důležité pro EVVO s důrazem na region, jeho zdroje a možnosti. Poskytování informací subjektům EVVO bude probíhat prostřednictvím: webových stránek (internetový portál), pravidelného vydávání tištěného a/či elektronického zpravodaje – informačního materiálu EVVO, včetně aktuální nabídky aktivit organizovaných subjekty EVVO a příležitostných publikací (tištěné či elektronickými médii).</p>
Podporované aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • Webové stránky EVVO • Tištěný a/či elektronický zpravodaj • Příležitostné publikace tištěné či elektronickými médii
Dopady:	<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšení informovanosti cílových skupin EVVO • Zlepšení spolupráce v rámci cílových skupin EVVO i mezi nimi • Zvýšení konkurenceschopnosti subjektů EVVO ÚK při usilování o mezinárodní finanční zdroje.
Cílové skupiny:	<ul style="list-style-type: none"> • Všechny cílové skupiny EVVO, především veřejnost, NNO, média
Realizátor:	KÚ ÚK Obce a pověřené orgány veřejné správy Specializované NNO zaměřené na EVVO (SEV) Vlastníci informací a spolupracovníci na systému
Zdroje financování:	Rozpočet ÚK Sponzorské dary (prezentace) Programy EU

Priorita č. 1: Management EVVO v kraji a rozvoj průřezových aktivit EVVO

Opatření 1.4: Zajištění trvalé metodické podpory a konzultací pro subjekty činné v EVVO

Popis opatření: Pro systém EVVO v kraji je třeba vytvořit dostatečné zázemí po stránce kvality i kapacit služeb. Jedna nebo více vybraných organizací specializovaných na EVVO proto začne na celokrajské úrovni poskytovat metodické a konzultační služby kraji a KÚ, subjektům činným v EVVO v jednotlivých sektorech a síti středisek ekologické výchovy, ekologických informačních a poradenských středisek (ekocenter).

Podporované aktivity:

- Poskytování metodických a konzultačních služeb v EVVO kraji
- Poskytování celokrajských metodických a konzultačních služeb k EVVO institucím v:
  - a) oblasti veřejné správy
  - b) oblasti školství
  - c) oblasti zapojování veřejnosti a NNO
  - d) podnikatelském sektoru
- Poskytování metodických a konzultačních služeb k EVVO síti středisek ekologické výchovy, ekologických informačních a poradenských středisek (ekocenter)

Dopady:

- Bude zajištěn odborný servis pro kraj, pro obce a města, všechny typy škol, podniky, NNO, veřejnost, pro síť ekocenter apod.

Cílové skupiny:

- Instituce a organizace činné v EVVO ve čtyřech prioritních sektorech
- Kraj
- Síť středisek ekologické výchovy, ekologických informačních a poradenských středisek (ekocenter)
- Veřejnost

Realizátor:

KÚ a vybrané servisní organizace

Zdroje

Rozpočet kraje

financování:

Vlastní zdroje servisních organizací

Zdroje mimo kraj (ČR, EU)

Priorita č. 1: Management EVVO v kraji a rozvoj průřezových aktivit EVVO

Opatření 1.5: Pravidelné setkávání k EVVO - pravidelné krajské konference EVVO

Popis opatření: Jako široké reprezentativní fórum bude sloužit pravidelně Krajská konference EVVO s účastí nejen zástupců pracujících v oblasti EVVO, ale také radních a zastupitelů Ústeckého kraje, vedoucích odborů krajského úřadu, koordinátorů EVVO na školách a dalších pedagogických pracovníků, představitelů NNO a dalších organizací (Pedagogické centrum S NP ČŠ, Správ CHKO, AOPK, DDM apod.), případně i starostů, předsedů či manažerů svazků obcí, zástupců Regionální rozvojové agentury, hospodářské komory, krajské organizace Spolku pro obnovu venkova, zástupců významných podniků, a dalších osob, včetně zástupců mimo území kraje (z ministerstev, celostátně

působících NNO aj.). Tato jednání budou mít význam informativní a osvětový, ale budou mít i funkci řešení některých problémů, přesahujících rámec kraje nebo možnosti řídicí a kontrolní složky. Dále budou podporovány další společné akce na základě námětů subjektů EVVO v regionu.

Podporované aktivity:

- Krajská konference EVVO
- Další společné akce na základě námětů subjektů EVVO v regionu

Dopady:

- Bude posílena komunikace a spolupráce různých institucí činných v EVVO a různých sektorů
- Propagace nejvýznamnějších aktivit EVVO v kraji

Cílové skupiny:

- Instituce a organizace činné v EVVO ve čtyřech prioritních sektorech
- Kraj
- Síť středisek ekologické výchovy, ekologických informačních a poradenských středisek (ekocenter)
- Veřejnost

Realizátor:

KÚ a pověřené organizace

Zdroje

Rozpočet kraje a KÚ

financování:

Granty kraje

Vlastní zdroje pověřených organizací

Zdroje mimo kraj (ČR, EU)

Priorita č. 1:

Management EVVO v kraji a rozvoj průřezových aktivit EVVO

Opatření 1.6:

Spolupráce se zahraničím

Popis opatření:

Bude rozvinuta spolupráce v EVVO se zahraničím. Ta může být podstatným příspěvkem k systému EVVO v kraji – jak po stránce zdrojů, tak po stránce přenosu „know-how“.

S provincií Jižní Holandsko bude pokračovat již započatý projekt „Systém ekologické výchovy v Ústeckém kraji“.

Dále na celokrajské úrovni budou začleněny aktivity EVVO zejména do přeshraniční spolupráce se Svobodným státem Sasko.

Budou hledáni i další zahraniční partneři na celokrajské úrovni.

Mimoto bude podporována zahraniční spolupráce na projektech EVVO jednotlivých měst a obcí (např. v rámci partnerství měst a obcí), NNO, škol apod.

Podporované aktivity:

- Česko-nizozemský projekt „Systém ekologické výchovy v Ústeckém kraji“
- Aktivity EVVO v rámci přeshraniční spolupráce se Svobodným státem Sasko
- Další celokrajské projekty EVVO realizované ve spolupráci se zahraničím
- Zahraniční spolupráce na projektech EVVO jednotlivých měst a obcí (např. v rámci partnerství měst a obcí), NNO, škol apod.

- Dopady:**
- Posílení zdrojů pro EVVO v kraji
  - Přenos know-how v EVVO do kraje
  - Propagace aktivit EVVO v kraji
- Cílové skupiny:**
- Instituce a organizace činné v EVVO ve čtyřech prioritních sektorech
  - Kraj
  - Síť středisek ekologické výchovy, ekologických informačních a poradenských středisek (ekocenter)
  - Veřejnost
- Realizátor:** KÚ a partnerské organizace (NNO)
- Zdroje financování:** Dotace ÚK
Vlastní zdroje organizací
Zahraniční zdroje

Priorita č. 2: Rozvoj EVVO ve veřejné správě

Opatření 2.1: Vzdělávání zaměstnanců veřejné správy a volených zástupců veřejnosti (zastupitelů) v oblasti EVVO

Popis opatření: Na obecní úrovni můžeme rozlišit celkem čtyři cílové skupiny, které mohou významně ovlivnit uplatňování EVVO v praxi. Jedná se o starosty a místostarosty, primátory měst Statutárních měst a jejich zástupce, ostatní zastupitele, hejtmana a jeho náměstkyně, vedoucí úřadů (tajemníky, ředitele úřadu), zaměstnance obecních a krajských řadů vykonávajících samosprávu a státní správu.

Vzhledem k rozdílné hierarchii postavení a vlivu jednotlivých skupin mají i rozdílné možnosti ovlivnění způsobu a míry realizace EVVO. Bez rozdílu však platí, že vzdělaný a osvěcený dostatečně informovaný zaměstnanec úřadu i volený zástupce může sehrát při prosazování EVVO klíčovou roli.

Opatření je zaměřené na vytvoření a zprovoznění systému vzdělávání pracovníků veřejné správy a volených zástupců samosprávy v oblasti EVVO a na jeho napojení na stávající systém vzdělávání veřejné správy Ministerstva vnitra ČR. Cílem opatření je seznámení pracovníků veřejné správy a volených zástupců samosprávy se základními principy EVVO a s možnostmi využití EVVO jako nástroje pro prevenci problémů v oblasti ochrany životního prostředí a pro efektivní a aktivní zapojení veřejnosti do procesu rozhodování v souladu s principy udržitelného rozvoje. Opatření spočívá v zajištění kvalitní nabídky studijních, metodických a informačních materiálů a zdrojů a vzdělávacích programů k EVVO pro veřejnou správu a představitele samosprávy, jež bude zohledňovat funkční působení a časové možnosti jednotlivých cílových skupin. Smyslem opatření je zajistit základní podmínky (informovanost a vzdělanost) pro uplatnění EVVO v oblasti veřejné správy jako velmi významného aktéra rozvoje území a společnosti.

Podporované aktivity:

- Příprava a realizace vzdělávacích programů EVVO pro zaměstnance veřejné správy a pro volené zástupce samosprávných územních celků.
- Tvorba a distribuce metodických materiálů a) zaměřených na EVVO a b) zaměřených na výkon veřejné správy v jednotlivých oblastech a doplněných o možnosti implementace EVVO do výkonu této správy.
- Akreditování vzdělávacích institucí pro oblast EVVO v rámci krajského systému vzdělávání lidských zdrojů a v rámci Systému vzdělávání veřejné správy MVČR.

Dopady:

- Zvýšení ekologické uvědomělosti zaměstnanců veřejné správy a volených zástupců samosprávy o EVVO – základní předpoklad pro aktivnější zapojení zaměstnanců veřejné správy do spolupráce s veřejností v procesu rozhodování, pro pozitivní ovlivňování hodnotových měřítek obyvatel obcí v oblasti ochrany životního prostředí a pro zavádění ekologicky příznivých přístupů a rozhodnutí do praxe veřejné správy.

- Cílové skupiny:**
- Starostové a místostarostové, primátoři statutárních měst
  - Volení zastupitelé samosprávných celků
  - Vedoucí úřadů (tajemníci, ředitel KÚ)
  - Zaměstnanci obecních a městských úřadů (vedoucí odborů a ostatní úředníci)
- Realizátor:** KÚ ÚK ve spolupráci s NNO a VŠ
MVČR na návrh KÚ ÚK
- Zdroje financování:** Vlastní zdroje cílové skupiny
Dotace ÚK
Podprogram SFŽP č. 8.1
Finanční prostředky poskytované MŽP
- Priorita č. 2:** **Rozvoj EVVO ve veřejné správě**
- Opatření 2.2:** **Vytvoření nástrojů pro podpora ekologického chování obcí, svazku obcí a kraje**
- Popis opatření:** Opatření je zaměřeno na vytvoření systému motivačních nástrojů, které umožní uplatnění ekologických způsobů řízení obcí, svazku obcí a kraje v širší míře. Smyslem opatření je vytvořit podmínky pro větší uplatnění dlouhodobých a holistických (celostátních) přístupů při tvorbě rozvojových plánů územních samosprávných celků (MA 21 apod.)
- Opatření je orientováno také na samotný - environmentálně příznivý – provoz obecních a městských úřadů, krajského úřadu a dalších veřejnoprávních institucí. Opatření spočívá ve vytvoření motivačních nástrojů, které by vedli k častějšímu uplatňování ekologických principů na jednotlivých úřadech. Vhodným řešením se jeví zakomponování ekologických požadavků např. do pravidel pro přidělování dotací z prostředků KÚ ÚK.
- Doporučujeme využít návrh koncepčně metodického materiálu zaměřený na rozvoj EVVO a zavádění ekologických přístupů na úrovni obcí s rozšířenou působností a v obcích s pověřeným obecním úřadem zpracovaný v rámci koncepce EVVO Ústeckého kraje, který je uveden v Příloze č. 3.
- Podporované aktivity:**
- Projekty místního a regionálního rozvoje založené na principech udržitelného rozvoje (Místní Agendy 21 – dílčí projekty, Zdravá města – dílčí projekty, komunitní plány a programy a další)
  - Vyhlašování soutěží o „ekologickou“ obec.
  - Zavedení EMAS na KÚ ÚK a OSRP.
  - Stanovení nových pravidel pro poskytování dotací z prostředků Ústeckého kraje zohledňující úroveň ekologického řízení obcí a dalších institucí a podniků.
  - Vytvoření zásad environmentálně příznivého řízení obcí a obecních úřadů (kraje a krajského úřadu) – tzv. zeleného desatera veřejné správy – a příprava a realizace pilotních projektů, jeho uplatnění na vybraných obecních úřadech kraje a na krajském úřadě.
  - Zpracování „reklamní“ kampaně určené k prezentaci „ekologických“

- obcí v médiích a v zahraničí (pro potřeby zahraničních investorů)
- Dopady:**
- Zlepšení spolupráce obcí v oblasti EVVO.
  - Efektivnější řešení komunálních problémů životního prostředí.
  - Efektivnější provoz obecních, městských a ostatních úřadů veřejné správy.
  - Produktivnější zapojení veřejnosti do projednávání rozvojových záměrů s potenciálním dopadem na ŽP.
- Cílové skupiny:**
- Obce, svazky obcí a jimi zřizované a řízené organizace.
- Realizátor:** KÚ ÚK
Obce, svazky obcí
NNO působící v EVVO
Zdravá města, SESO, SEV
- Zdroje financování:** Vlastní zdroje cílové skupiny
Dotace ÚK
Podprogram SFŽP č.8.1
- Priorita č. 2:** **Rozvoj EVVO ve veřejné správě**
- Opatření 2.3:** **Zvýšení aktivit veřejné správy v oblasti informování obyvatel o EVVO**
- Popis opatření:** Opatření je založené na naplňování jednoho z úkolů veřejné správy, kterým je informování veřejnosti. Má-li se úřad aktivně podílet na EVVO veřejnosti, je nutné změnit schéma zveřejňování informací. Krajský úřad ÚK jako metodický orgán OSRP by měl vypracovat metodický pokyn pro Obce s rozšířenou působností, jak nakládat s informacemi, tak, aby se skutečně dostaly k těm, pro které jsou určeny.
- Metodický pokyn by měl obsahovat doporučení zveřejňovat informace zveřejněním v místním tisku, odvysíláním v místním rozhlasu, umístováním informačních letáků v místech s největším pohybem obyvatel, roznáškou letáků do domácností a škol, apod. Záměrem opatření je vytvoření systému pravidelného sdělování informací o konání akcí, seminářů a workshopů k EVVO a o případových studiích k realizaci určitého programu EVVO, včetně nabídky programů ekologických středisek v regionu i mimo něj. Dále by měl být vytvořen v rámci každé OSRP elektronický bulletin s aktuálními informacemi z oblasti EVVO. Realizace opatření může být usnadněna spoluprací s Oddělením environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Českého ekologického Ústavu v Praze při využití jeho výstupů (Zpravodaj MA 21, Přehled akcí EVVO atd.). Cílem opatření je využitím všech dostupných metod zveřejnění informací zvýšit ekologické vzdělání obyvatel obce.
- Podporované aktivity:**
- Projekty zaměřené na osvětu veřejnosti a motivaci k řešení komunálních problémů životního prostředí.
  - Obsazení pozic EVVO minimálně na úrovni OSRP.
  - Tvorba a distribuce elektronického informačního bulletinu o EVVO.
  - Zpracování metodického pokynu pro Obce s rozšířenou působností o tom, jak nakládat s informacemi, aby se skutečně dostaly k těm, na které jsou zaměřeny.

Dopady:	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení ekologické uvědomělosti obyvatel obce. • Efektivnější řešení komunálních problémů životního prostředí. • Zvýšení zájmu obyvatel o akce s ekologickou tematikou
Cílové skupiny:	<ul style="list-style-type: none"> • Obce, kraj a jimi zřizované a řízené organizace • Obyvatelé obcí
Realizátor:	KÚ ÚK Obce, svazky obcí
Zdroje financování:	KÚ ÚK Rozpočty měst a obcí
Priorita č. 2:	Rozvoj EVVO ve veřejné správě
Opatření 2.4:	Zlepšení vzájemné komunikace mezi veřejnou správou a veřejností v obcích za účelem zapojení veřejnosti do řešení komunálních problémů ŽP
Popis opatření:	<p>Podstatou opatření je prostřednictvím větší participace odpovědných zaměstnanců veřejné správy v oblasti EVVO napomoci zlepšení komunikace a toku informací mezi veřejností a veřejnou správou o této problematice. Z hlediska zlepšení komunikace by se mělo jednat o aktivní oslovení a zapojení zástupců veřejnosti. Jedná se o vytvoření jakýchsi poradních sborů různých zástupců veřejnosti z území samosprávného celku, které by byly ochotné se aktivně nad konkrétním problémem zamyslet a vyjádřit se k němu nebo navrhnout nové aktivity.</p> <p>Vedle toho je možné se neustále pokoušet navázat masivnější kontakt s veřejností třeba tím, že každá samospráva bude mít určenou osobu, odpovědnou za komunikaci s veřejností a médii, která bude aktivně působit na odstranění bariéry strachu z negativního postoje veřejnosti, která je zejména na obcích velmi silná.</p>
Podporované aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • Zapojení veřejnosti do řešení komunálních problémů životního prostředí. • Vytvoření dobrovolných a komunikativních poradních sborů samosprávy. • Vytvoření partnerských vazeb obcí, mikroregionů a krajů v rámci ČR i zahraničí a vzájemné předávání zkušeností na úseku aplikace EVVO.
Dopady:	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení ekologické uvědomělosti obyvatel obce. • Efektivnější řešení komunálních problémů životního prostředí. • Produktivnější zapojení veřejnosti do projednávání rozvojových záměrů s potenciálním dopadem na ŽP. • Zlepšení komunikace obcí s veřejností i dalšími cílovými skupinami. • Snížení konfliktů při projednávání rozvojových záměrů obcí. • Zlepšení vztahu obyvatel k místní správě.
Cílové skupiny:	<ul style="list-style-type: none"> • Obce, kraj a jimi zřizované a řízené organizace • Obyvatelé obcí

Realizátor: Obce, svazky obcí

Zdroje financování: Rozpočty měst a obcí ÚK

Priorita č. 3: Rozvoj EVVO na školách a ve školských zařízeních

Opatření 3.1: Začlenění ekologické výchovy a udržitelného rozvoje do vyučovacích předmětů, vytváření nabídky výukových programů a školních ekologických projektů

Popis opatření: Školy ovlivňují děti, mládež ve věku, kdy zážitky a poznatky zde získané se stávají základem celoživotních postojů. Významnou součástí vzdělávání se musí stát i vzdělávání k udržitelnému rozvoji. Současné změny v oblasti školství umožňují integraci EVVO do všech vyučovacích předmětů.

Současné vzdělávací programy pro základní školy umožňují různou měrou klást důraz na ekologické vzdělávání (volitelné předměty, nepovinné předměty, projektové vyučování). Integrace EVVO do všech (anebo téměř všech) vyučovacích předmětů, však závisí na pochopení, znalostech a umu vedení školy i celého pedagogického sboru.

Záměrem opatření, pro vyučování škol všech stupňů a jejich jednotlivých tříd se znalostí regionálních možností, je proto podporovat průběžně zařazování návštěvy různých akcí zaměřených na EVVO nebo aktivity specializovaných zařízení přímo na školách. Podporuje tvorbu výukových programů ekologické výchovy ve střediscích ekologické výchovy, návštěvy expozic v muzeích a skanzenech, pořádání přírodovědných přednášek a exkurzí, návštěvy a údržby lesních stezek apod.

Současně je nezbytné účelnou grantovou politikou kraje, včetně přizpůsobení vhodné struktury rozpočtu, podporovat realizaci ekologických ploch a zařízení v terénu, na školních pozemcích, veřejných prostranstvích apod.

Záměrem opatření je dále podporovat účast škol v celostátních ekologických projektech a sítích (např. M.R.K.E.V.)

Podporované aktivity:

- Začlenění do výuky aktivity specializovaných zařízení – programy EVVO ve SEV, muzeích, apod.
- Podpora sítě či sítí škol zabývajících se EVVO a podpora setkávání a vzájemné komunikace škol
- Zajištění informovanosti ředitelů škol a školských zařízení
- Vznik konzultačních středisek a metodická pomoc školám při realizaci EVVO
- Praxe studentů v environmentálně nebo EVVO orientovaných projektech.
- Realizace výuky ve venkovním prostředí.
- Začlenění ekologické problematiky do učebních osnov většiny předmětů.
- Zapojoování škol do celostátních projektů EVVO.
- Vytvoření pestré nabídky výukových programů, školních

ekologických projektů, učebních pomůcek, materiálů a publikací školám

- Každoroční oceňování nejlepších studentských prací s ekologickou tematikou.

Dopady:

- Nezbytné doplnění nabídky systému EVVO.
- Zvýšení zájmu dětí a mládeže o problematiku ŽP.
- Nepřímé ovlivnění ekologického chování v rodinách.
- Zvyšování znalostí v oblasti ekologického chování a trvale udržitelného rozvoje.

Cílové skupiny:

- Děti v mateřských školách
- Žáci základních škol
- Studenti středních škol a odborných učilišť

Realizátor:

KÚ ÚK
Školy a školská zařízení Ústeckého kraje
Specializované organizace zaměřené na EVVO (SEV)

Zdroje financování:

Dotace ÚK
Programy MŠMT
Sponzorské dary školám

Priorita č. 3:

Rozvoj EVVO na školách a ve školských zařízeních

Opatření 3.2:

Zvýšení ekogramotnosti pedagogů všech stupňů a aprobací a výchova koordinátorů EVVO na uvedených vzdělávacích zařízeních

Popis opatření:

Vzdělávání pedagogů v oblasti EVVO je kapacitně nedostačující, nesystematické a regionálně nevyvážené. Zabezpečují je subjekty různé úrovně. Finanční prostředky, jež mají školy na zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vyčleněny, neodpovídají skutečným potřebám škol a školských zařízení.

Stávající nabídku vzdělávání pedagogů v oblasti EVVO je třeba rozšířit a vytvořit podmínky pro účast pedagogů na tomto vzdělávání. Pedagogové škol všech stupňů – od mateřských po vysoké – by měli mít možnost absolvovat vzdělávací seminář, který bude orientován zejména na zapojení praktických ukázek a příkladů z regionu do vyučování, týkající se krajiny, sídel, přírody a jejich součástí, možností EVVO v regionech – stáže v ekocentrech, ekovýchovné programy ve střediscích ekologické výchovy, programy školských zařízení, muzeí apod. Tento seminář by měl být zařazen do DVPP, akreditován MŠMT a měly by být vytvořeny podmínky pro jednotlivé pedagogy, aby se mohli semináře zúčastnit.

Nízká účast a zájem pedagogů i vedení škol o EVVO se odráží ve skutečnosti, že povinnost zřídit funkce koordinátora EVVO na škole, daná pokynem MŠMT, bývá často pojímána formálně. Školy se potýkají zejména s tím, že jim schází zkušenosti, náměty a vzory celoročních plánů, i s tím, že funkce školního koordinátora EVVO s sebou nese snížení přímých hodin (jako u jiných typů koordinátorů – počítačový, výchovný poradce,...) a málokdy alespoň symbolickou finanční náhradu.

Cílem opatření je proto vytvořit podmínky pro reálné fungování těchto koordinátorů v každé škole.

Podporované aktivity:

- Vytvoření systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v EVVO
- Různé typy akcí k EVVO v DVPP: např. seznámení ředitelů škol s problematikou EVVO, základní kurz EVVO pro koordinátory EVVO a pro týmy škol, specializované semináře pro jednotlivé aprobace, pedagogický klub pro hlubší zájemce o EVVO
- Vytváření a pravidelné zveřejňování nabídek ekologického vzdělávání.
- Vzájemná výměna informací a zkušeností mezi pedagogickými pracovníky, školními ekologickými koordinátory, atd. např. formou klubů, konferencí, zpravodaje, www stránek.
- Vytvoření nástroje pro motivaci a odměňování aktivních pedagogů
- Vytváření podmínek (časových i hmotných) ve školách pro práci koordinátorů EVVO.
- Zvyšování odborné úrovně školních koordinátorů EVVO prostřednictvím vzdělávacích akcí, exkurzí a setkání.
- Zpracování a zveřejňování metodických materiálů, vzorových celoročních plánů a námětů na práci školních koordinátorů.

Dopady:

- Aktivizace odborného a pedagogického potenciálu (angažování, orientování, vzdělání a informování pedagogové)
- Zvýšení úrovně EVVO na školách.
- Zvýšení zájmu dětí a mládeže o problematiku ŽP.

Cílové skupiny:

- Pedagogičtí pracovníci a vychovatelé v mateřských, základních, středních a vysokých školách
- Studenti pedagogických fakult vysokých škol.

Realizátor:

KÚ ÚK
Školy a školská zařízení Ústeckého kraje
Specializované organizace zaměřené na EVVO (SEV)

Zdroje financování:

Dotace KÚ ÚK
Programy MŠMT
Programy EU

Priorita č. 3:

Rozvoj EVVO na školách a ve školských zařízeních

Opatření 3.3:

Podpora aktivní role škol při vytváření mimoškolních aktivit s ekologickou tematikou

Popis opatření:

Dlouhodobé snižování časových dotací ve vyučování má za následek omezení možností pro realizaci EVVO založené především na přímém kontaktu dětí s přírodou. Odcizení od přírody je jeden z nejzávažnějších civilizačních „prohřešků“ vedoucích nebo přispívajících k devastaci vlastního (lidského) životního prostředí.

Škola by měla přitom být jedním z místních center osvěty. Není žádoucí, aby se škola uzavírala pouze do vlastního světa. Toto však nelze plošně nařídit – což je naopak pozitivní, protože k působení mimo školu nemá

každá škola stejné možnosti. Ukazuje se na mnoha dalších příkladech, že efektivním způsobem je využití formy soutěží. V tom případě lze tuto formu zvláště uvítat, protože k dobrému výsledku je nutná spolupráce pedagogů a studentů a dalších aktérů z prostředí mimo vlastní školu. Je proto účelné motivovat a podpořit školy, které aktivně doplňují výuku vlastními mimoškolními aktivitami zaměřenými na EVVO, formou soutěže o ceny, vyhlašovanou krajem.

Podporované aktivity:

- Organizování a provozování mimoškolních aktivit s ekologickou tematikou.
- Zavedení krajské soutěže pro školy a školská zařízení provádějící mimoškolní ekologické aktivity.
- Nabídka pobytových programů školám.
- Vytváření mezinárodních kontaktů a výměn v rámci mimoškolních aktivit.

Dopady:

- Nezbytné doplnění nabídky systému EVVO
- Zvýšení zájmu dětí a mládeže o problematiku ŽP.
- Nepřímé ovlivnění ekologického chování v rodinách.
- Zvyšování znalostí v oblasti ekologického chování a trvale udržitelného rozvoje.

Cílové skupiny:

- Pedagogičtí pracovníci a vychovatelé na základních a středních školách
- Žáci a studenti

Realizátor:

KÚ ÚK
Školy a školská zařízení Ústeckého kraje
Specializované organizace zaměřené na EVVO (SEV)

Zdroje financování:

Dotace ÚK
Programy MŠMT
Programy EU

Priorita č. 4:	Rozvoj EVVO v oblasti NNO a zapojování veřejnosti
Opatření 4.1:	Podpora rozvoje sítě otevřených středisek ekologické výchovy a ekologických informačních a poradenských středisek (ekocenter) nabízejících služby v EVVO
Popis opatření:	<p>Střediska ekologické výchovy či ekocentra zaujímají v oblasti EVVO výsadní postavení. Síť těchto středisek je však přes postupný rozvoj v rámci kraje zatím nedostatečná, a to jak po stránce kvalitativní, tak po kvantitativní. V Ústeckém kraji je stále dost oblastí kde podobné zařízení chybí. Specifickým problémem SEV je pak jejich financování a dlouhodobá udržitelnost.</p> <p>Pro rozvinutí sítě středisek volného času a ekologické výchovy se jeví jako nutnost zajištění kontinuity stávajících aktivit – podpora funkčního regionálního systému EVVO, vhodným a dostatečným nastavením grantového systému kraje, včetně zajištění dostupné nabídky finanční podpory z jiných zdrojů. Na jejich rozvoj je třeba vytvořit efektivních informační síť organizací, které působí v oblasti EVVO, zajistit pokrytí kraje sítí ekocenter, využít specifika působení NNO k rozšiřování srozumitelně zpracovaných zásad šetrného vztahu k přírodě, s důrazem k posilování vazby k regionu, ke krajině a přitom zapojovat i další např. menší organizace, které se přímo nespécializují na EVVO. Zároveň je třeba zvýšit kvalifikaci i v samotném neziskovém sektoru, který by měl nabízet svoji odbornou kapacitu veřejné správě i privátnímu sektoru.</p> <p>U středisek ekologické výchovy s velkým objemem realizovaných programů ekologické výchovy pro školy je nutné zařadit tato střediska do sítě škol a školských zařízení a podílet se na jejich financování, protože tato střediska přesahují rámec NNO. Předmětem podpory by měly být startovní, rozvojové a investiční prostředky pro „otevřená“, tj. obecně dostupná, nikoliv klubová, střediska ekologické výchovy..</p>
Podporované aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření sítě SEV v EVVO různých kategorií, poslání a různých směrů činností. • Vytvoření dostačujícího, efektivního a motivujícího systému financování SEV a NNO z různých zdrojů. • Zařazení středisek ekologické výchovy do sítě škol a školských zařízení.
Dopady:	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení stability a perspektiv sektoru environmentálně orientovaných NNO. • Zvýšení zájmu veřejnosti o problematiku ŽP a zvýšení ekologického vědomí veřejnosti v důsledku působení SEV. • Zlepšení spolupráce mezi jednotlivými SEV a školami. • Zvýšení autority a respektu k činnostem SEV z hlediska ostatních cílových skupin. • Realizace projektů rozvoje poradenské činnosti SEV, zaměřené na veřejnost, veřejnou správu a podnikatelskou sféru
Cílové skupiny:	<ul style="list-style-type: none"> • SEV, ekocentra • Veřejnost

Realizátor: KÚ ÚK
Školy a školská zařízení Ústeckého kraje
Specializované NNO zaměřené na EVVO (SEV)

Zdroje financování: Dotace ÚK
Programy MŠMT
Programy EU
Podprogram SFŽP 8.1

Priorita č. 4: **Rozvoj EVVO v oblasti NNO a zapojování veřejnosti**

Opatření 4.2: **Vzdělávání pracovníků NNO, pedagogů volného času a vedoucích dětských kolektivů v oblasti EVVO**

Popis opatření: NNO představují a zastupují aktivní část veřejnosti, která se chce podílet na ochraně prostředí, na trvale udržitelném rozvoji komunit, obcí i celého ÚK, na rozhodování o životním prostředí. Předpokladem pro tyto aktivity je vysoká odborná úroveň pracovníků a členů NNO v řadě oblastí. Požadavek vysoké profesionality, který tato práce přináší, však často naráží na kritický nedostatek finančních prostředků na vlastní provoz organizací a zařízení, na rozvoj odborných kapacit a lidských zdrojů. Jen částečně lze tyto problémy řešit využíváním práce dobrovolníků. Dobrovolná práce, která je základní charakteristikou neziskového sektoru, může v oblasti EVVO doplňovat základní profesionální aktivity (jako dobrovolníci mohou např. pracovat i vysoce fundovaní lektori, studenti apod.), nemůže však být základem dlouhodobého fungování zařízení typů SEV.

Cílem opatření je proto zvýšit odbornou úroveň lidských zdrojů působících v oblasti neziskového sektoru, aktivně se zapojující do práce s dětmi a mládeží a touto formou tak zkvalitňovat EVVO v rámci aktivit těchto organizací. Záměrem opatření je zvýšit dostupnost vzdělávání EVVO pro pedagogy volného času a vedoucí dětských kolektivů dětí a mládeže, zlepšit přístup k informacím o vzdělávacích akcích a vytvořit nabídky akcí v rámci DVPP.

Podporované aktivity:

- Koordinace a podpora vzdělávání pedagogů volného času a vedoucích dětských kolektivů v oblasti EVVO, rozšíření nabídky vzdělávacích programů pro ně.
- Zajištění dostupnosti informací v oblasti EVVO všem zájemcům z řad pedagogů volného času a vedoucích dětských kolektivů.
- Programy vzdělávání pedagogů volného času a ostatních pracovníků NNO.
- Vytvoření vhodného systému vzdělávání vedoucích mimoškolních kolektivů dětí a mládeže a pedagogů volného času.

Dopady:

- Zvýšení kvality úrovně EVVO v rámci mimoškolní výuky.
- Zvýšení autority a respektu pracovníků NNO z hlediska ostatních cílových skupin.
- Zvýšení ekologického vědomí veřejnosti v důsledku působení NNO.
- Zlepšení spolupráce mezi jednotlivými NNO a SEV a školami.

Cílové skupiny:	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení počtu a kvality projektů realizovaných NNO. • Pracovníci NNO • Vedoucí dětských kolektivů (pedagogičtí pracovníci volného času)
Realizátor:	KÚ ÚK Školy a školská zařízení Ústeckého kraje Specializované NNO zaměřené na EVVO (SEV)
Zdroje financování:	Dotace ÚK Programy MŠMT Programy EU Podprogram SFŽP 8.1

Priorita č. 4: Rozvoj EVVO v oblasti NNO a zapojování veřejnosti

Opatření 4.3: Tvorba programů s obsahem EVVO pro veřejnost realizovaných SEV, neziskovými organizacemi, zájmovými sdruženími, DDM a veřejně prospěšnými organizacemi

Popis opatření: SEV, Nestátní neziskové organizace, zájmové sdružení a DDM patří společně se školami mezi ty skupiny organizací, které jsou nejvíce orientovány na cílové skupiny dětí a mládeže, ale svými aktivitami často oslovují i ostatní veřejnost. Programová nabídka těchto a podobných sdružení a organizací je však často tématicky nevyvážená, problematika EVVO málo preferovaná. Přestože některé kroužky jsou zaměřeny na získávání poznatků o přírodě, což se může jevit jako ekologické vzdělávání, ve skutečnosti samo o sobě ještě nemusí vést k ohleduplnému chování k životnímu prostředí.

Specifickým problémem je realizace EVVO u neorganizované veřejnosti. Ta je celkově obtížnější a zatím málo rozvinutá. Aktivity pro neorganizované děti se nejvíce zaměřují na prevenci sociálně patologických jevů, EVVO se v nich objevuje obvykle jen okrajově. Je proto velmi důležité zaměřit se na vybudování systému, který osloví neorganizovanou mládež a ostatní veřejnost, jehož produktem bude pořádání jednorázových či cyklických akcí (např. vycházek, exkurzí, přednášek, her,...). Hlavní roli by v tomto systému měli sehrát NNO specializované na EVVO a na práci s dětmi, stejně jako organizace působící napříč věkovým spektrem včetně seniorů.

Opatření nemůže obsahovat výčet všech možností, kterými lze k rozvoji dané oblasti přispět. Jeví se jako účelné vytvořit možnost podpory zajímavých projektů a záměrů, které přijdou přímo z terénu.

Podporované aktivity:

- Začlenění EVVO do činností kolektivů dětí a mládeže, které nejsou přímo zaměřeny na EVVO.
- Projekty zapojení NNO do aktivit, působících proti masově propagovaným formám konzumního života
- Aktivní oslovení dětí, mládeže, seniorů i ostatních skupin obyvatelstva za účelem šíření EVVO.
- Osvětové akce pro veřejnost

- Zabezpečení systému soutěží, které osloví neorganizovanou mládež
  - Zabezpečení systému dalších veřejně přístupných jednorázových či cyklických akcí věnované EVVO.
  - Projekty systematické spolupráce NNO s médii s cílem propagace činností environmentálně orientovaných NNO v oblasti EVVO.
- Dopady:**
- Zvýšení kvality úrovně EVVO v rámci mimoškolní výuky.
  - Zvýšení ekologického vědomí veřejnosti v důsledku působení NNO.
  - Zvýšení počtu a kvality projektů realizovaných NNO.
  - Oslovení a následná osvěta široké veřejnosti.
  - Zlepšení schopností a zvýšení zkušeností environmentálně orientovaných NNO v rámci jejich působení na veřejnost.
- Cílové skupiny:**
- SEV, neziskové organizace, zájmová sdružení, DDM, veřejně prospěšné organizace
  - Organizovaná a neorganizovaná mládež
  - Senioři a ostatní veřejnost
- Realizátor:**
- KÚ ÚK
SEV, neziskové organizace, zájmová sdružení
DDM
Kulturní a sociální zařízení
Ostatní veřejně prospěšné organizace
- Zdroje financování:**
- Dotace ÚK
Programy MŠMT
Programy EU
Podprogram SFŽP 8.1

Priorita č. 5: Rozvoj EVVO v oblasti podnikatelské sféry

Opatření 5.1: Osvěta, informovanost a odborná podpora pro uplatňování ekologického systému řízení podniků, čisté produkce a nejlepších dostupných technologií

Popis opatření: Podnikatelský sektor funguje v EVVO jako cílová skupina (zejména vzhledem k tomu, že jejich aktivity často výrazně ovlivňují životní prostředí) i jako poskytovatel programů EVVO (propagační a marketingové aktivity, poskytované služby v oblasti vzdělávání a osvěty). První stránku tohoto působení lze ovlivňovat pomocí různých programů, druhé lze využívat jako součásti systému EVVO ÚK. Významnou motivací podniků k naplňování ekologických požadavků je budoucí vstup ČR do EU a možnost exportovat produkty vyhovující přísným normám Společenství. Úloha EVVO v podnikové sféře je mj. osvěta doprovázející implementaci těchto přístupů a opatření (širší informace o šetrné výrobě a spotřebě, význam dodržování norem a postupů). Podniky, které tyto normy naplňují, mohou zároveň fungovat jako kladné vzory pro další cílové skupiny EVVO, zejména ve spolupráci se SOŠ, SOU a oblastí školství obecně.

Opatření je proto zaměřené na zvýšení informovanosti podnikatelské sféry o systému ekologického řízení podniků, o projektech čistší produkce, nejlepších dostupných technologií (BAT), integrované prevenci a omezování znečištění (IPPC), ocenění a registru ekologicky šetrného výrobku apod. Podniky by měly mít možnost nezaujatě obdržet informace o všech výše uvedených záležitostech a na ně vázané legislativě, měly by získat výklad o pozitivních stránkách ekologických opatření v podnicích (evropský standard, ekonomicky příznivé návratné dopady zavedení ekologických opatření, lepší komunikace s veřejností a s obcemi apod.) o možnostech jejich realizace (odborní dodavatelé, orientační ceny), eventuálně radu, jak postupovat při zavádění ekologického řízení a opatření ve svém podniku daného druhu a velikosti.

Podporované aktivity:

- Organizace setkání a exkurzí ve firmách se zavedeným systémem ekologického řízení.
- Zajištění základního bezplatného informačního servisu pro podnikatele na úseku ekologického řízení podnikatelských aktivit, čistší produkce a omezování znečištění a nejlepších dostupných technologií prostřednictvím vytipovaných stávajících organizací – center ekologické výchovy, hospodářských komor.
- Vytváření podkladů, informací a jejich aktivní propagace směrem k podnikatelům cíleně i prostřednictvím médií.
- Projekty na podporu zavádění systému environmentálního řízení v podnicích Ústeckého kraje.
- Projekty informování veřejnosti o vlivech podniků na ŽP i aktivitách EVVO

- Dopady:**
- Rozvoj prvků environmentálního managementu
  - Snížení negativních vlivů podniků na ŽP
  - Vyšší zapojení podnikatelské sféry do projektů EVVO
  - Zlepšení vztahu mezi podniky a veřejností

- Cílové skupiny:**
- Podnikatelské subjekty ÚK
  - Management podniků

Realizátor: KÚ ÚK
Specializované NNO zaměřené na EVVO (SEV)
Hospodářské a agrární komory
Ostatní sdružení podnikatelů (cechy,..)

Zdroje financování: Dotace ÚK
Programy EU
Podprogramy SFŽP
Programy MŽP
Programy MPO

Priorita č. 5: **Rozvoj EVVO v oblasti podnikatelské sféry**

Opatření 5.2: **Zvýšení vzdělanosti zaměstnanců podniků na všech stupních v otázkách ŽP**

Popis opatření: Podniková sféra je významná dvěma charakteristikami. Je v rámci celé společnosti jedním z nejvýznamnějších původců negativních dopadů na životní prostředí, zároveň však se jedná o typ organizací, které mají možnost velmi efektivně oslovovat dospělou část populace. Všeobecné vzdělávání zaměstnanců podniků na všech úrovních v otázkách problematiky ŽP a o jeho ochraně je proto důležitá složka jak v rámci systému EVVO, tak zároveň v souvislosti s minimalizací negativních dopadů výroby na ŽP.

Opatření je zaměřené na podporu aktivit, v jejichž důsledku se zvýší ekologické vzdělání zaměstnanců podniků na všech stupních. Řadový zaměstnanec znalý dopadů vlastní činnosti na životní prostředí se chová k tomuto prostředí ohleduplněji a šetrněji, u zasvěcených manažerů se oprávněně předpokládá inklinace k volbě šetrnějších výrobních postupů a zařízení. V konečném důsledku takovéto jednání vede k celkovému snižování negativních dopadů podniků na životní prostředí vedoucí k realizaci „čisté“ produkce.

- Podporované aktivity:**
- Vnitropodniková školení s odborně odpovídajícími lektory.
  - Cílená distribuce informačních materiálů směrem k příslušným odpovědným osobám v podnikové sféře.
  - Zvýšení podílu EVVO v rámci školení o bezpečnosti práce.
  - Informování zaměstnanců o dopadech výroby podniku na ŽP.

- Dopady:**
- Rozvoj prvků environmentálního managementu.
  - Snížení negativních vlivů podniků na ŽP.
  - Zvýšení ekologického vzdělání u dospělé populace.

Cílové skupiny:	<ul style="list-style-type: none"> • Zaměstnanci • Management
Realizátor:	Specializované NNO zaměřené na EVVO (SEV) Hospodářské a agrární komory Ostatní sdružení podnikatelů (cechy,..) Podniky ÚK
Zdroje financování:	Dotace ÚK Vlastní zdroje podnikatelských subjektů

Priorita č. 5: **Rozvoj EVVO v oblasti podnikatelské sféry**

Opatření 5.3: **Politická podpora spolupráce podniků s veřejností a veřejnou správou při řešení otázek problémů životního prostředí v regionu**

Popis opatření: Jak vyplývá z dotazníkového šetření v podnicích Ústeckého kraje provedeného v rámci analytické části koncepce je zapojení podnikatelské sféry do realizace nebo podpory EVVO poměrně nízké. Určité aktivity vyvíjejí pouze velké podniky, které tuto činnost vnímají jako určitou formu kompenzace negativních dopadů vlastní výroby nebo se jedná o podniky pro které je řešení problematiky životního prostředí jeden z předmětů jejich podnikatelské činnosti. Míra uvolňování finančních prostředků na podporu podobných aktivit se každoročně snižuje a finanční toky se přesouvají do mediálně atraktivnějších oblastí (sociální sféra, sport).

Cílem opatření je tento trend změnit. Opatření má spíše pojednávací a koordinační charakter. Těžiště spočívá v koordinaci metod a výkladu prosazování práva životního prostředí mezi správními orgány a kontrolními a dozorovými organizacemi (např. ČIZP). Důležité je rovněž využití resp. intenzifikace nebo případně připravení dalších formalizovaných nebo neformalizovaných dohod mezi veřejnou správou a svazy, asociacemi a komorami jako představiteli podnikové sféry. Záměrem je prostřednictvím měkkých nástrojů veřejné správy motivovat podnikovou sféru Ústeckého kraje k vyšší angažovanosti v oblasti ekologické výchovy a v souvisejících aktivitách.

- Podporované aktivity:**
- Organizace setkání zástupců veřejné správy se zástupci podnikatelského sektoru (hospodářských a agrárních komor, svazů, cechů, apod.) za účelem hledání vhodných forem spolupráce v oblasti EVVO.
  - Medializace a propagace aktivních podniků, jakožto vzorových příkladů pro ostatní.
  - Finanční, materiální a technická pomoc podniků při realizaci a podpoře EVVO.
  - Navazování spolupráce mezi podniky, neziskovým sektorem a veřejností.
  - Společné pořádání akcí pro veřejnost s ekologickou tematikou.
  - Konstruktivní zapojování podniků do rozvoje místní Agendy 21.
  - Snižování nadbytečné administrativní zátěže a podobné úlevy pro aktivní podniky.

- Dopady:**
- Zvýšení množství finančních prostředků plynoucí na EVVO.
  - Zkvalitnění programové nabídky EVVO.
  - Vyšší zapojení podnikatelské sféry do projektů EVVO.
  - Zlepšení vztahu mezi podniky, veřejností a neziskovým sektorem.
  - Aktivizace důležité složky krajského systému EVVO.
- Cílové skupiny:**
- Podnikatelské subjekty ÚK (management)
  - Nestátní neziskové organizace
  - Veřejnost
- Realizátor:** KÚ ÚK
Ostatní správní a kontrolní orgány veřejné správy
Hospodářské a agrární komory
Ostatní sdružení podnikatelů (svazy, cechy,...)
- Zdroje financování:** Finanční zdroje podnikatelských subjektů

4.3.2 Návrh základního dotačního systému na podporu EVVO

Ústecký kraj má k dispozici dva základní finanční nástroje, kterými může podporovat systém EVVO:

- a) **dotace (granty)** - slouží především k vyhledávání nových iniciativ, k podpoře rozvoje EVVO, k podpoře vlastních návrhů jednotlivých subjektů EVVO (tedy oproti nástroji „b“ nikoli k zajištění realizace dlouhodobých systematických činností)
- b) **zakázky** – slouží k zajištění realizace dlouhodobých systematických činností, které tvoří základ systému EVVO a které kraj chápe jako standardní službu pro své občany

Tato kapitola podrobně popisuje první z těchto nástrojů - dotační systém.

Ústecký kraj by měl realizovat vlastní dotační politiku pro oblast EVVO, která je zaměřena na podporu veřejně prospěšných činností směřujících k ekologické osvětě místních obyvatel. Hlavní cíle dotační politiky kraje v oblasti EVVO by měly být:

- podpořit základní principy EVVO v cílové oblasti Ústeckého kraje,
- zvýšit kvalifikaci lidských zdrojů jakožto nosného potenciálu zlepšování životního prostředí a trvale udržitelného života,
- podpora a rozšíření nabídky školních a mimoškolních aktivit o problematiku EVVO,
- překonání problémů souvisejících se znečištěním prostředí,
- osvěta a zapojení veřejnosti v oblasti EVVO
- podpora absorpce finančních prostředků z vnějších zdrojů v oblasti EVVO.

Základní principy pro poskytování dotací byly schváleny zastupitelstvem Ústeckého kraje se na svém zasedání dne 24.4.2002.

1. Zásady upravují v návaznosti na zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, poskytování dotací fyzickým nebo právnickým osobám vyvíjejícím veřejně prospěšnou činnost na území Ústeckého kraje (dále jen „kraje“).
2. Dotací se rozumí výdaj z rozpočtu kraje ve smyslu § 10, odst. 1, písm. i) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
3. Dotace se poskytuje ve výběrovém řízení na základě předloženého projektu.
4. Na poskytnutí dotace není právní nárok.

Zásady dotační politiky, zmíněné v bodě 1), zní:

1. Dotace je určena pro fyzické a právnické osoby v oblasti veřejných služeb s působností na území Ústeckého kraje.
2. Zastupitelstvo Ústeckého kraje určí pro příslušný kalendářní rok konkrétní dotační tituly vycházející z Koncepce ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty Ústeckého kraje.
3. Zastupitelstvo Ústeckého kraje určí v rozpočtu na příslušný rok celkovou částku určenou na dotační tituly podporující EVVO.

Návrh dotačních titulů

Navržené dotační tituly sledují výsledky návrhové části Koncepce environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty Ústeckého kraje. **V rámci dotačního programu by měla být proto podporována taková opatření, která jsou finanční intervencí na krajské úrovni ovlivnitelná.** Nejsou zde proto řešena ta opatření, jejichž realizace je záležitostí systémovou či organizační (v řadě případů jsou aktivitami krajského úřadu).

Název programu - Program rozvoje EVVO Ústeckého kraje

I. Předmět podpory

Dotační titul č. 1 – Management EVVO v kraji a rozvoj průřezových aktivit EVVO

Prostřednictvím dotačního titulu č. 1 budou podporovány aktivity uvedené v rámci opatření:

- 1.2 Podpora získávání prostředků na realizaci EVVO z vnějších zdrojů
- 1.6 Spolupráce se zahraničím

Dotační titul č. 2 – Rozvoj EVVO ve veřejné správě

Prostřednictvím dotačního titulu č. 2 budou podporovány aktivity uvedené v rámci opatření:

- 2.1 Vzdělávání zaměstnanců veřejné správy a volených zástupců veřejnosti (zastupitelů)

Dotační titul č. 3 – Rozvoj EVVO ve školách a školských zařízeních

Prostřednictvím dotačního titulu č. 3 budou podporovány aktivity uvedené v rámci opatření:

- 3.1 Začlenění ekologické výchovy a udržitelného rozvoje do vyučovacích předmětů, vytváření nabídky výukových programů a školních ekologických projektů
- 3.2 Zvýšení ekologické gramotnosti pedagogů všech stupňů a aprobací a výchova koordinátorů EVVO na uvedených vzdělávacích zařízeních
- 3.3 Podpora aktivní role škol při vytváření mimoškolních aktivit s ekologickou tematikou

Dotační titul č. 4 – Rozvoj EVVO v oblasti NNO a zapojování veřejnosti

Prostřednictvím dotačního titulu č. 4 budou podporovány aktivity uvedené v rámci opatření:

- 4.1 Podpora rozvoje sítě otevřených středisek ekologické výchovy a ekologických informačních a poradenských středisek (ekocenter) nabízející služby v EVVO
- 4.2 Vzdělávání pracovníků NNO, pedagogů volného času a vedoucích dětských kolektivů v oblasti EVVO
- 4.3 Tvorba programů s obsahem EVVO pro veřejnost realizovaných SEV, neziskovými organizacemi, zájmovými sdruženími, DDM a veřejně prospěšnými organizacemi

Dotační titul č. 5 – Rozvoj EVVO v podnikatelské sféře

Prostřednictvím dotačního titulu č. 5 budou podporovány aktivity uvedené v rámci opatření:

- 5.1 Osvěta, informovanost a odborná podpora pro uplatňování ekologického systému řízení podniků, čisté produkce a nejlepších dostupných technologií
- 5.2 Zvýšení vzdělanosti zaměstnanců podniků na všech stupních v otázkách ŽP

II. Okruh žadatelů

- Mateřské, základní, střední a vysoké školy a ostatní školská zařízení.
- Občanská sdružení dle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.
Obecně prospěšné společnosti dle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů.
Círky, náboženské společnosti nebo církevní právnické osoby dle zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů.
Žadatelé se mohou stát místní nestátní neziskové organizace (NNO) pracující s veřejností, které mají působnost pouze na území Ústeckého kraje. Podmínkou je minimálně dvouleté působení žadatele na území Ústeckého kraje.
- Obce a svazky obcí v Ústeckém kraji
- Příspěvkové organizace
- Fyzické nebo právnické osoby, které vyvíjí veřejně prospěšnou činnost.

Podpora nebude poskytnuta podnikatelům, neziskovým organizacím a vysokým školám, které nemají vypořádány všechny závazky vůči finančnímu úřadu, České správě sociálního zabezpečení, Celní správě, Pozemkovému fondu, Fondu národního majetku a Státnímu fondu životního prostředí. Posečkání s úhradou závazků nebo dohoda o úhradě závazků se považují za vypořádané závazky. Podnikatelé a neziskové organizace doloží čestné prohlášení o tom, že mají všechny závazky vypořádány.

III. Územní vymezení

Podpořeny mohou být pouze projekty realizované v územním obvodu obcí, které se nacházejí na území Ústeckého kraje.

IV. Omezení dotace

Omezení minimální ani maximální míry dotace bude stanoveno na základě rozhodnutí Rady EVVO.

IV. Spoluúčast žadatele

Minimální podíl příjemce podpory (spoluúčast žadatele) by neměla překročit 10 % celkových uznatelných nákladů (u podnikatelských subjektů navrhuje 30 %). Minimálním podílem příjemce se rozumí minimální podíl jeho vlastních prostředků a ostatních zdrojů (vyjma dotace poskytnuté v rámci programu) na celkových nákladech projektu.

V. Požadovaný obsah projektů

Každý předkládaný projekt by měl obsahovat řádně vyplněný formulář žádosti o dotaci, obsahující obecné a zvláštní náležitosti předkládaného projektu a povinné přílohy žádosti o dotaci dle bodu 3.3 čl. V. Zásad poskytování finančních prostředků z rozpočtu Ústeckého kraje.

VI. Způsob hodnocení projektu

Zastupitelstvo Ústeckého kraje schválí v rozpočtu kraje výši prostředků určených pro dotace v oblasti EVVO. Odbor školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s odborem životního prostředí a zemědělství shromáždí a připraví podklady pro vyhodnocení projektů. Hodnocení

projektových záměrů provede pracovní skupina pro výběr projektů navržená Radou EVVO a schválená Zastupitelstvem Ústeckého kraje. Každý projekt bude hodnocen minimálně dvěma členy pracovní skupiny pro výběr projektů podle kritérií pro hodnocení projektů. Pořadí projektů bude stanoveno podle průměrného celkového počtu obdržených bodů. Rada kraje na svém zasedání rozhodne o předloženém návrhu, případně návrh doporučí ke schválení Zastupitelstvu Ústeckého kraje. Zastupitelstvo kraje rozhodne o návrhu na svém nejbližším zasedání.

VII. Základní kritéria hodnocení projektů

Projekty by měly být vyhodnocovány dle následujících kritérií, které jsou rozděleny do oddílů a jsou vždy bodovány.

1. Význam projektu	<i>maximální počet bodů 35</i>
2. Rozpočet a hospodárnost, efektivnost a účelovost vynaložených prostředků	<i>maximální počet bodů 20</i>
3. Udržitelnost	<i>maximální počet bodů 15</i>
4. Metodika	<i>maximální počet bodů 15</i>
5. Schopnost řízení a odbornost	<i>maximální počet bodů 15</i>

VIII. Oznámení o přidělení dotace

Rozhodnutí orgánů kraje o přidělení dotace by mělo být neprodleně po přijetí usnesení zveřejněno na úřední desce krajského úřadu a webových stránkách kraje. Všichni účastníci výběrového řízení by pak měli být písemně vyrozuměni odborem školství, mládeže a tělovýchovy nebo odborem životního prostředí a zemědělství o výsledku řízení.

IX. Smluvní zabezpečení

Dotace by mělo být možné poskytnout pouze na základě písemně uzavřené „Smlouvy o poskytnutí dotace v rámci Programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Ústeckého kraje“

X. Způsob financování podpory

Jednotlivé projekty budou financovány dostatečně průběžně, na základě předložených účetních dokladů, nebo formou zálohy ve výši:

- jedné poloviny ze schválené částky dotace pro každého žadatele před zahájením realizace projektu.
- druhé poloviny ze schválené částky pro každého žadatele po vyúčtování první zálohy.

XI. Závěrečné vyhodnocení a vyúčtování dotace

Závěrečnou zprávu by měl mít příjemce dotace za povinnost přeložit do jednoho měsíce po ukončení realizace projektu. Spolu se závěrečnou zprávou by měl příjemce předložit i závěrečné vyúčtování čerpání dotace.

Nevyčerpané finanční prostředky z dotace její příjemce poukáže zpět na účet kraje, ze kterého mu byly prostředky poskytnuty, a to nejpozději do 7 kalendářních dnů od uplynutí termínu pro předložení závěrečné zprávy.

Závěrečná zpráva by měla obsahovat:

- identifikační údaje o žadateli a o projektu,
- popis realizace projektu vč. dodržování harmonogramu,
- kvalitativní a kvantitativní výstupy projektu,

- přínos projektu pro cílové skupiny,
- celkové zhodnocení projektu,
- vyúčtování poskytnuté dotace.

Přílohou závěrečné zprávy mohou být i další materiály a dokumenty (např. fotografie, novinové články, plakáty, prezenční listiny apod.). Doplnkovou strukturu závěrečné zprávy (průběžné zprávy) stanoví podle potřeby odpovědný odbor krajského úřadu.

V případě vykázaného vyššího procentuálního podílu dotace než jaký byl stanoven jako závazný ukazatel, musí být prostředky, o které byl dohodnutý podíl dotace překročen, vráceny.

XIV. Časový rámec programu

Termín vyhlášení programu stejně jako dalších postupných administrativních kroků bude upřesněn příslušným odborem Krajského úřadu Ústeckého kraje.

Předpokládané náklady na finanční zabezpečení priorit a opatření podporovaných v rámci Programu rozvoje EVVO Ústeckého kraje v roce 2004

	č. opatření	tis. Kč
Dotační titul č. 1 - Management EVVO v kraji a rozvoj průřezových aktivit EVVO	1.2, 1.6	400
Dotační titul č. 2 - Rozvoj EVVO ve veřejné správě	2.1	1 600
Dotační titul č. 3 - Rozvoj EVVO ve školách a školských zařízeních	3.1, 3.2, 3.3	4 000
Dotační titul č. 4 - Rozvoj EVVO v oblasti NNO a zapojování veřejnosti	4.1, 4.2, 4.3	4 000
Dotační titul č. 5 - Rozvoj EVVO v podnikatelské sféře	5.1, 5.2	800
Celkem		10 800

4.3.3 Návrh tematických celků, které je nutno zapracovat do relevantních rozvojových dokumentů Ústeckého kraje pro podporu EVVO.

Návrh tematických celků, které je nutno zapracovat vychází z Akčního plánu Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice na léta 2004 - 2006 (součást implementace Směrnice č. 90/313/EHS, o svobodě přístupu k informacím o životním prostředí, která byla nahrazena Směrnicí č. 4/2003).

Zde jsou uvedeny odpovědnosti a požadavky na spolupráci při realizaci závěrů pro hejtmany, orgány kraje v přenesené působnosti a příslušné orgány územních samosprávných celků.

I. Průřezová opatření

1. Podporovat regionální a místní systémy EVVO a aktivně nabízet metodickou pomoc, současně podporovat vzájemnou informovanost a spolupráci krajů a měst a obcí v EVVO.
2. Rozpracovat ve své působnosti úkoly Akčního plánu na léta 2004 - 2006 SP EVVO ČR na úrovni ústředních správních úřadů a územních samosprávných celků.
3. Zohledňovat cíle SP EVVO ČR při tvorbě a realizaci ostatních národních a nadnárodních programů.
4. Monitorovat a cíleně podporovat společný program MŽP a MŠMT pro rozvoj center a středisek environmentální (ekologické) výchovy s cílem stabilizovat síť těchto zařízení v každém kraji a regionu. Pro činnost center a středisek environmentální (ekologické) výchovy jsou hlavními partnery představitelé veřejné správy, v jejichž regionu služby poskytují.

II. Vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech, úředníků územních samosprávných celků a volených členů zastupitelstev

5. Stabilizovat a metodicky podporovat funkční síť pracovníků veřejné správy pověřených odpovědností za EVVO.

IV. Podniková a terciární sféra

6. Informačně, metodicky, případně lektorsky podpořit problematiku environmentálního (ekologického) vzdělávání v programech podniků.
7. Zvyšovat odbornou úroveň a zlepšovat dostupnost informací poskytovaných pro komplexní informování podnikatelské veřejnosti v oblasti životního prostředí včetně vyškolení odborných pracovníků pro ekologické poradenství (se zaměřením zejména na živnostníky, malé a střední podniky a na spolupráci s obcemi) v regionech v otázkách vztahu podnikání a životního prostředí.

V. Informace, osvěta a poradenství pro veřejnost

8. Vydávat, popularizovat a efektivně distribuovat materiály o problematice životního prostředí a udržitelného rozvoje. Při uplatňování SP EVVO ČR zvýšit spolupráci s veřejnoprávní televizí a rozhlasem, osvětovými a kulturně vzdělávacími zařízeními s cílem snížit negativní vlivy konzumních spotřebitelských vzorců na životní prostředí.
9. Cíleně rozvíjet poradenskou činnost zaměřenou k rozvoji podnikání, naplňující zároveň i zásady optimálního využití přírodních zdrojů, obzvláště obnovitelných, ekologické poradenské činnosti organizací státní správy, malých a středních podnikatelských subjektů a NNO (včetně iniciace nových, auditování činnosti a systému akreditací) za předpokladu vysoké profesionality.
10. Začleňovat environmentální (ekologické) poradenství v ČR do mezinárodních sítí a mezinárodní spolupráce.

VI. Personální a finanční zabezpečení SP EVVO ČR na léta 2004 – 2006

11. Vyhlášovat programy na podporu projektů zaměřených k EVVO pro školní i mimoškolní činnost.
12. Při přípravě státního rozpočtu na následující rok zpracují příslušná ministerstva a ústřední orgány státní správy předpokládané výdaje SP EVVO ČR do návrhu rozpočtu své kapitoly. Obdobně by měly postupovat i kraje a zpracovat předpokládané výdaje SP EVVO na následující rok do návrhu svého rozpočtu. *(Vzhledem k tomu, že se jedná o vlastní finanční prostředky krajů a o činnost vykonávanou krajem v samostatné působnosti nemohou jim ústřední orgány státní správy tuto povinnost uložit).* Financování SP EVVO ČR musí být zajištěno jak pro neinvestiční výdaje, tak pro výdaje investiční:
  - a) z vlastních rozpočtových zdrojů včetně využití racionalizačních opatření
  - b) návrh na posílení (zvýšení) rozpočtu z prostředků státního rozpočtu a z rozpočtu kraje (chybějící prostředky na běžné úkoly),
  - c) návrh na zvýšení rozpočtu z prostředků státního rozpočtu a z rozpočtu kraje (na mimořádné úkoly),
  - d) návrh financování SP EVVO ČR uplatní ústřední orgány státní správy i u státních fondů v ČR a zahraničních zdrojů.
13. Zakotvit zavedení víceletého financování do podmínek dotačních podpor pro nestátní neziskové organizace na státem podporovanou činnost (do pravidel pro poskytování dotací NNO ze státního rozpočtu) a do návrhů příslušných souvisejících zákonů.

VII. Doporučení

14. Iniciovat a podporovat fungování poradních sborů EVVO na úrovni všech krajů a dle možností na úrovni měst a vypracovat metodická doporučení pro poradní sbory EVVO na úrovni krajů a měst.
15. Na všech úrovních veřejné správy rozpracovat úkoly Akčního plánu na léta 2004 - 2006 SP EVVO ČR
16. Využívat speciální programy environmentálního minima pro vzdělávání zastupitelů všech stupňů samosprávy, zejména starostů.
17. Zajistit finanční podporu EVVO v souladu s krajskými koncepcemi EVVO a ve smyslu SP EVVO ČR.

Zpracováním uvedených opatření relevantním způsobem dojde k naplnění uvedených závěrů.

4.3.4 Návrh zpracování podpory EVVO do smluv Ústeckého kraje

Návrh zpracování podpory EVVO do všech smluv Ústeckého kraje vychází z legislativního zajištění **kompetencí a povinností kraje v oblasti životního prostředí a vzdělávání** (přenesená a samostatná působnost). Povinnosti a kompetence kraje jsou v těchto oblastech dány následujícími právními předpisy:

- Zákonem č. 29/1984 Sb. o soustavě základních škol, středních škol a vyšších škol (= školským zákonem) ve znění pozdějších předpisů: povinnost škol zajišťovat EVVO se dotýká kraje jako zřizovatele středních škol, speciálních škol a některých školských zařízení
- Zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění § 79 a odst. 2 písm. a) orgán kraje v přenesené působnosti spolupracuje s ostatními správními úřady na zajišťování ekologické výchovy a vzdělávání
- Zákonem č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí v platném znění:
  - § 13 odst. 1 : kraj v samostatné působnosti ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a dalšími ústředními orgány je povinen podporovat osvětu, výchovu a vzdělávání široké veřejnosti v oblasti ochrany životního prostředí se zvláštním zaměřením na výchovu dětí a mládeže.
  - § 13 odst. 3 : kraj v samostatné působnosti usiluje o to, aby
    - a) byl vytvořen a využíván systém osvojování základních poznatků o životním prostředí a jeho ochraně vycházející z principů udržitelného rozvoje a aktivních forem výchovy, osvěty a získávání informací, zajišťovaný prostřednictvím státních i nestátních organizací
- Zákonem č.29/1984 Sb. o soustavě základních škol, středních škol a vyšších škol (= školským zákonem) ve znění pozdějších předpisů (vzhledem k jejich zřizovatelské funkci ve vztahu ke školám)

Uvedené paragrafové znění je třeba zapracovat do všech relevantních smluv, nejen do těch kde bude mít smluvní partner Ústeckého kraje o tuto spolupráci zájem.

4.3.5 Možnosti získání finančních prostředků na podporu EVVO v ÚK

Pro potřeby Koncepce byl vytvořen přehled finančních zdrojů v podobě grantových a dotačních programů. Základem pro sestavení přehledu byla Databáze finančních zdrojů ICN, která je v provozu od května 2002 a je pravidelně doplňována o aktuální informace o vyhlášených programech. Z celkového výčtu grantových a dotačních titulů byly následně vygenerovány takové, které mohou čerpat organizace působící na území Ústeckého kraje a které jsou zároveň zaměřené na oblast životního prostředí.

V následném přehledu jsou tak obsaženy:

- Informace o grantech všech českých nadací a nadačních fondů
- Informace o všech dostupných dotacích ústředních orgánů státní správy ČR
- Informace o hlavních zahraničních zdrojích financí určených (i) pro organizace z České republiky
- Všechny dostupné informace o dalších zdrojích relevantních pro organizace působící v oblasti EVVO v ČR (komerční firmy, příležitostní dárci apod.)

Struktura řazení jednotlivých podpůrných programů a grantů odpovídá zadání koncepce. Záznamy jsou proto rozděleny do tří skupin:

- podpůrné prostředky ze státních zdrojů (Státní fond ŽP, běžný rozpočet MŽP, MŠMT, dotační programy)

- nadační prostředky ČR i zahraniční
- mezinárodní programy (PHARE aj.)

V níže uvedeném výčtu je uveden pouze název daného podpůrného prostředku, název organizace nebo instituce, která jej realizuje a v některých případech i kontaktní osoba schopná poskytnout doplňující informace. V příloze č. 4 jsou pak uvedeny podrobnější informace (základní informace o zaměření daného programu, o konkrétních činnostech, které program podporuje, komu je určen, oblasti podpory, místní působnost programu). Dále jsou zde uvedeny informace o jednotlivých uzávěrkách programu, tj. do kdy je třeba do programu podat žádost. Uzávěrka může být stanovena ke konkrétnímu datu, obecněji v rozmezí měsíců (např. únor-duben 2002), nebo může být uzávěrka průběžná, tj. žádosti do programu lze podávat v průběhu celého roku.

Možnosti získání finančních prostředků na realizaci EVVO ze státních zdrojů:

Environmentální osvěta, vzdělávání a výchova D1-D11

Organizace: Ministerstvo životního prostředí   Kontakt. osoba: Ing. Jana Soběslavská
Organizace: Ministerstvo životního prostředí   Kontakt. osoba: Bohumila Vaisová

Komplexní ochrana proti nepříznivým změnám klimatu v ČR

Organizace: Grantová agentura ČR

Ochrana životního prostředí, přírody a krajiny A1-A6

Organizace: Ministerstvo životního prostředí   Kontakt. osoba: Ing. Jana Soběslavská
Organizace: Ministerstvo životního prostředí   Kontakt. osoba: Bohumila Vaisová

Péče o biodiverzitu B1-B9

Organizace: Ministerstvo životního prostředí   Kontakt. osoba: Ing. Jana Soběslavská
Organizace: Ministerstvo životního prostředí   Kontakt. osoba: Bohumila Vaisová

Projekty vedoucí ke snižování emisí skleníkových plynů, Projekty zvyšování energetické účinnosti vedoucí ke snižování emisí skleníkových plynů

Organizace: Česká energetická agentura   Kontakt. osoba: Ing. Táňa Dutkevičová

Udržitelný rozvoj na regionální úrovni E1-E8

Organizace: Ministerstvo životního prostředí   Kontakt. osoba: Ing. Jana Soběslavská
Organizace: Ministerstvo životního prostředí   Kontakt. osoba: Bohumila Vaisová

Výběrové řízení na podporu projektů předložených občanskými sdruženími a obecně prospěšnými společnostmi pro rok 2004

Organizace: Ministerstvo životního prostředí   Kontakt. osoba: Bohumila Svobodová

Zapojování veřejnosti do rozhodování v oblasti životního prostředí C1-C4

Organizace: Ministerstvo životního prostředí   Kontakt. osoba: Ing. Jana Soběslavská
Organizace: Ministerstvo životního prostředí   Kontakt. osoba: Bohumila Vaisová

Život 2003 - 2004

Organizace: Ministerstvo životního prostředí   Kontakt. osoba: Tomáš Oliva

Možnosti získání finančních prostředků na realizaci EVVO z nadačních prostředků ČR i zahraničí:

6. Otevřené grantové kolo

Organizace: Komunitní nadace Ústí nad Labem   Kontakt. osoba: Pavel Hušek

ACCESS 2000

Organizace: Nadace rozvoje občanské společnosti   Kontakt. osoba: Ivan Fiala

Ekologické zemědělství - propagace a osvěta

Organizace: Nadace Partnerství   Kontakt. osoba: Mgr. Eva Bilíková

Energetické alternativy

Organizace: Nadace Partnerství   Kontakt. osoba: Mgr. Radim Cenek

Fond místního rozvoje

Organizace: Nadace Via   Kontakt. osoba: Lenka Bergmannová
Organizace: Nadace Via   Kontakt. osoba: Táňa Hlavatá

Grantový program

Organizace: Nadace Sluníčko   Kontakt. osoba: Mgr. Pavel Činčera

Grantový program 2003

Organizace: Nadace Sluníčko   Kontakt. osoba: Mgr. Pavel Činčera

Grantový program Fordu na obnovu životního prostředí a kulturního dědictví

Organizace: AMI Communications,s.r.o.   Kontakt. osoba: Šárka Vavrušková
Organizace: Ford Motor Company,s.r.o.   Kontakt. osoba: Markéta Kuklová

Make a Connection

Organizace: Nadace rozvoje občanské společnosti   Kontakt. osoba: Lenka Načeradská

Metody komunitního rozvoje - školicí program

Organizace: Nadace Partnerství   Kontakt. osoba: Radka Dlabajová

Místo pro přírodu

Organizace: Český svaz ochránců přírody   Kontakt. osoba: Jan Moravec

Národní síť - Ekologické poradenství a osvěta veřejnosti - Modul 4.

Organizace: Lipka DEV   Kontakt. osoba: Jiří Bureš

Národní síť - Ekologické výukové programy - Modul 1.

Organizace: Lipka DEV   Kontakt. osoba: Jiří Bureš

Národní síť - Spolupráce s fakultami vysokých škol - Modul 2.

Organizace: Lipka DEV   Kontakt. osoba: Jiří Bureš

Národní síť - Vzdělávání dospělých v oblasti EVVO - Modul 3.

Organizace: Lipka DEV   Kontakt. osoba: Jiří Bureš

Ochrana zvířat

Organizace: Nadace na ochranu zvířat

Partnerství měst a občanů (Německo–polsko–český program na podporu občanských aktivit)

Organizace: Informační centrum neziskových organizací

Kontakt. osoba: Dagmar Ševčíková

Rozvoj regionálního a komunitního života

Organizace: Nadace Via

Kontakt. osoba: Lenka Bergmannová

Organizace: Nadace Via

Kontakt. osoba: Táňa Hlavatá

Strom života

Organizace: Nadace Partnerství

Kontakt. osoba: Ing. Michal Veselý

Studentský grantový program

Organizace: Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor

Kontakt. osoba: Magdalena Marešová

Úprava veřejných prostranství

Organizace: Nadační fond Zelený poklad

Kontakt. osoba: Tereza Teuschelová

Veřejné parky a prostranství

Organizace: Nadace Via

Kontakt. osoba: Petra Černá

Výběrové řízení na malé projekty

Organizace: Zelený kruh

Kontakt. osoba: Zuzana Drhová

Vyhlášení grantového programu Nadace Veronica z prostředků NIF II

Organizace: Nadace Veronica

Kontakt. osoba: Jasna Flamiková

Vzdělávání a osvěta v oblasti ochrany zvířat - Celostátní soutěž pro děti s názvem „Jak se žije pejskům ve městech?“

Organizace: Nadace na ochranu zvířat

Vzdělávání a osvěta v oblasti ochrany zvířat - Literatura pro děti s tematikou „Poznej a chraň zvířata“

Organizace: Nadace na ochranu zvířat

Vzdělávání a osvěta v oblasti ochrany zvířat - Zavedení výuky ochrany zvířat na základní školy

Organizace: Nadace na ochranu zvířat

Základní grantový program

Organizace: Nadace Partnerství

Kontakt. osoba: Mgr. Radim Cenek

Organizace: Nadace Partnerství

Kontakt. osoba: Jana Tesařová

Zelené stezky - Greenways

Organizace: Nadace Partnerství

Kontakt. osoba: Ing. Juraj Flamik

Akce 2 - Evropská dobrovolná služba

Organizace: Česká národní agentura "Mládež"   Kontakt. osoba: Jolana Langrová

Akce 3 - Skupinové iniciativy mládeže

Organizace: Česká národní agentura "Mládež"   Kontakt. osoba: Luciána Krupičková

Cena nadace Sasakawa Peace Foundation za životní prostředí v ČR (SEA 2002)

Organizace: Sasakawa Peace Foundation   Kontakt. osoba: Daniela Hátleová

Enhancing Mutual Exchange Between Japan and Central European Countries

Organizace: Sasakawa Peace Foundation   Kontakt. osoba: Daniela Hátleová

Projekty na 1. až 4. čtvrtletí roku 2004

Organizace: Česko-německý fond budoucnosti   Kontakt. osoba: Dr. Tomáš Kafka

The Role of NGOs in Creating Civil Society

Organizace: Sasakawa Peace Foundation   Kontakt. osoba: Daniela Hátleová

Možnosti získání finančních prostředků na realizaci EVVO z mezinárodních programů:

Akční program EU na podporu neziskových organizací

Organizace: European Commission - Unit ENV.3 Communications and the Civil Society
Kontakt. osoba: Annika Agerblad

Call for Expression of Interest in the Field of Environment

Organizace: European Commission - DG Environment, Budget and Finance

Dunajský regionální grantový program pro NNO

Organizace: Regionální environmentální centrum pro střední a východní Evropu
Kontakt. osoba: Ing. Tomáš Kažmierski

Dunajský regionální projekt - Národní grantový program

Organizace: Regionální environmentální centrum pro střední a východní Evropu
Kontakt. osoba: Ing. Tomáš Kažmierski

Hubert H. Humphrey Fellowship Program

Organizace: Fulbrightova komise   Kontakt. osoba: RNDr. Hana Rambousková CSc.

Informační aktivity na téma Společné zemědělské politiky EU

Organizace: European Commission - DG Agriculture
Kontakt. osoba: M. E. Leguen de Lacroix

Kooperativní grantový program (Supporting NGOs Within and Beyond CEE Borders)

Organizace: The Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe
Kontakt. osoba: Cerasela Stancu

LIFE programme

Organizace: European Commission   Kontakt. osoba: Bruno Julien

Nárůst kapacity neziskových organizací v oblasti životního prostředí

Organizace: European Commission

Program CAFE - čisté ovzduší pro Evropu (Clean Air For Europe)

Organizace: European Commission

Program malých grantů

Organizace: The Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe

Kontakt. osoba: Tomáš Kažmierski

Program na podporu životního prostředí pro kandidátské země EU

Organizace: Britské velvyslanectví v České republice

Kontakt. osoba: Veronika Divišová

Small Projects

Organizace: International Visegrad Fund

Kontakt. osoba: Dr. Urban Rusnák

Social Transformation (Matra) Programme

Organizace: Nizozemské velvyslanectví v Praze

Kontakt. osoba: Embassy Netherlands

Standard Projects

Organizace: International Visegrad Fund

Kontakt. osoba: Dr. Urban Rusnák

Stáže pro mladé ochránce životního prostředí

Organizace: The Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe

Kontakt. osoba: Cerasela Stancu

Multinárodní program PHARE - rozvoj spolupráce s environmentálními NNO z přístupujících zemí EU

Organizace: European Commission

Finanční podpora evropským environmentálním organizacím

Organizace: DG ENV.5 - Information and communication